

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 183. szám
1940. augusztus 15., csütörtök

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Lapfőadonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

Repülőtereket, lőszergyárakat, kikötőberendezéseket pusztított el Angliában a német légihaderő

Angol kormányválság várható — Törökország újabb tartalékosokat hív be — Kielesedik a görög—olasz viszony

Angol repülő olasz városok ellen intéztek támadást

Berlin. (Rador.) A legiőbb német hadvezető-ség jelent: Német repülőegységek augusztus 13-án sikerrel támadták a wallsendi, hartlepooli, tournemouthi és plymouthi kikötőberendezéseket, az exeteri és bristol-i fegyvergyárakat, valamint a North-killinghami nagy kőolajtartályokat.

A La Manche-ban és a Themse torkolatában sikerült elsüllyesztenünk két előrs hajót és két 15.000 tonnás hajót.

Ezenkívül harci repülőgépeink bombázták az aetchurchi, detlingi, Iarnboroughi, andoveri, odihami és middle-wallop-i légitűköket, számos gépszint és ellenséges tábor megsemmisítettek, tönkretették a kőolajtartályokat, a hajóépítő műhelyeket és jelentős számú repülőgépet tettek tönkre, amelyek a földön tartózkodtak a támadás alkalmával. A La Manche, valamint Anglia felett heves légi ütközetek folytak amelyeknek során

74 ellenséges repülőgépet megsemmisítettünk.

A nap folyamán Bristol-Blenheim osztályú ellenséges repülőgépek kísérletet tettek a dán Aalborg megtámadására, vadászgépeink és légelhárító tüzérégységünk az ellenséget arra kényszerítette, hogy visszatérjenek, mielőtt célpontjukat elérték volna.

A támadó 23 gép közül tizenhatot lelőttünk. A 13-ról 14-ére hajló éjszaka ledobott ellenséges bombák komoly kárt nem okoztak.

A keddi napon az ellenség vesztesége 132 repülőgép és 12 záróléggömb.

69 gépet légiharcban, 43 gépet a földön pusztítottunk el, vagy légelhárító tüzérégységünk semmisített meg. Egy tengeralattjáró parancsnoka jelentette, hogy 41.600 tonna ellenséges hajóürrt sü-

lyesztett el, köztük egy 11.400 tonnás brit segéd cirkáló. Néhány német tengeralattjáró, amelyek egy vadászrajhoz tartoznak, az Északi-tengeren több brit rombolóhajóval találkozott, amelyek bár többségben voltak, rövid harc után visszavonultak, felhasználva a rossz látási viszonyokat. A német vadásztengeralattjárók ezután minden akadály nélkül folytatták tevékenységüket.

Berlin. A DNB hivatalos jelentése szerint a Duthingben levő hangárok elleni támadás során az egész repülőter berendezése romhalmazzá vált, füstszeregy angol repülőgép, mely a hangárakban veszteget, elpusztult.

London. (Rador.) A légügyi minisztérium jelenté szerint délnél: A késő reggeli órákig egyetlen Anglia elleni légitámadásról sem érkezett hír, egy kis, másodrendű ellenséges tevékenységtől eltekintve. A kora hajnali órákban ugyanis egyetlen német repülőgép repült el Anglia délkeleti partjai felett és egy falura 8 nagykaliberű bombát dobott. Később Délnyugaton ellenséges repülőgépek megjelenését jelezték, de ezzel kapcsolatosan már hiányzanak a részletek.

London. A légügyi miniszter hivatalos jelentése szerint a keddi német légitámadás alkalmával

500 német repülőgép érkezett hullámvonalban bukórepüléssel Anglia felé.

Berlin. A DNB jelentése szerint szerdán délig a németek 20 angol gépet lőttek le Dover felett. Öt német gép nem tért vissza, Dover 9 záróléggömbjét is megsemmisítették.

Szerdán délnél német bombavetők újból megtámadták az angol partokat és főként Dover, ahol nagy tüzvészeket okoztak.

Amszterdam nyílt várost bombázták a brit repülőgépek

Amszterdamból jelentik: Az angol haderő nem tudott másként a nagy német eredményekre felelni, minthogy Amszterdam nyílt városát bombázták a szerdai nap folyamán. Mint a későbbi jelentésekből kitűnt, valóságosan irtóhadjáratot indítottak az angol repülőgépek a védtelen hollandiai polgári lakosság ellen. Hétfőről keddre virradó éjjel — mint azt a most történt hivatalos vizsgálat mutatja — Amszterdamban számos polgári lakóházat fel-

gyújtottak és összeromboltak a bombák és a nagyszámú sebesült áldozat kizárólag a polgári lakosság sorai közül került ki. Az amszterdami Wilhelm-ne-kórházat gyújtóbombákkal megvilágították és bár látható volt a Vöröskereszt jelzés, robbanó bombákkal támadtak erre és még más hasonló egészségügyi intézményre. A robbanások és tüzvészek következtében igen sok beteg, ápoló és más egészségügyi személyzet sebesült meg.

Az angolok bombatámadást intéztek Milánó ellen

Róma. (Rador.) A Stefani hírszolgálati iroda ismerteti „valahonnan Olaszországból” az olasz hadsereg főparancsnokságának hivatalos jelentését. Az olasz főhadiszállás jelentése a következőket tartalmazza:

„Heves harcok folynak Szomáliában és Adahlehtől keletre. Ma reggel ellenséges repülőgépek Svájc felől Északolaszországban bombákat dobtak le, valamint röpcedulákat. Több mint 30 ellenséges repülőgép mintegy 30 bombát dobott le Milánó városháza. A bom-

bák közül egyetlen egy sem ért katonai célpontot, sem ipari vállalatot. Többen meg is sebesültek. A syracusai Augusta elleni bomba támadás során 4 bombát dobtak le, amelyek sem emberéletben sem anyagiakban kárt nem okoztak. Tengerészeti légelhárító utageink lelőttek egy ellenséges vízrepülőgépet, amelynek személyzetét — egy tisztet és egy közkatonát — foglyul ejtettünk.”

Beásta magát a brit-szomáli-angol haderő

Londonból jelentik: A brit-szomáli angol haderő beásta magát, megerősítik pedig az angol haditengerészet egységei várják az olaszok előretörését.

Adenben angol és indiai csapatokat hajózárokba katonai felszereléseket és utánpótl-

GRAZIANI, aki az északafrikai olasz haderőt irányítja.

lásokat. Az olaszok — hangoztatja az angol jelentés — a Vörös-tengerre nem tudnak sem utánpótlást, sem tengerészeti egységeket küldeni. Zeila elfoglalása nem jelenti a Szuezi-csatorna uralását mert Eritreában Olaszország eddig különbségekkel rendelkezett mint Zeila.

Kormányválság Londonban?

Londonból jelentik: A „News Chronicle” tudni véli, hogy Angliában kormányválság várható. Előreláthatólag a kormány széles alapon való átszervezéséről van szó.

Törökország és a Balkán legújabb eseményei

Belgrád. A belgrádi lapok tudni vélik, hogy a török kormány összes miniszterei üdülési szabadságukról visszatértek Ankarába s az utolsó 48 óra alatt több minisztertanácsi ülést tartottak. Szaradzoglu külügyminiszter szintén egészen váratlanul otthagytva a szmirnai kiállítását és visszatért Ankarába.

Azt is jelentik, hogy Refik Szaidam miniszterelnök a Köztársasági Párt tagjai előtt kijelentette, miszerint a legközelebbi napok egyikén rádióbeszédet tart, amelynek során foglalkozni fog Molotov szovjet külügyi népbiztosnak a török külpolitikára vonatkozó beszédével.

A Daily Telegraph isztambuli tudósítója azt jelenti, hogy a török kormány tagjai vasárnap titkos ülést tartottak. A tudósító szerint a török kormány elhatározta, hogy további tartalékosokat hív be az ország biztonságának emelése érdekében. Ugyanaz a jelentés arról is beszámol, hogy a török hadiflotta még szombat éjjel ismeretlen céllal kifutott a nyílt tengerre.

„Egyetlen volt politikus, újságíró, közgazdász vagy katona sem mondhatja, hogy nem bűnös a katasztrófa felidézésében“

Berlin. (Rador.) Az Essener Nationalzeitung a francia legfőbb igazságügyi tábla előtt lefolytatandó perrel kapcsolatban egész sor kérdést tesz fel, amelyek előtt, német felfogás szerint, nem lehet személynél, hangsúlyozza a lap, hogy

az eljárás alkalmas a világ lelkiismeretének félrevezetésére, sőt a saját lelkiismeret megcsalására is, ami nem kevésbé veszélyes.

Ilyen tévedés lehet az a magyarázat, amely szerint a háború felidézésének bűnösségét egyszerűen a háború megüzenésének technikai részére lehet korlátozni. Erre a pontra vonatkozóan — írja a lap — az ítélet egyszerűen nevetésszerű történelmi szempontból, hogy Daladier és legközelebbi munkatársai felelősek ezért a háborúért.

A valóság az, hogy végtelen lenne az a vádlottak száma, amelyen valamennyi háborús bűnös elérné. A lap rámutat, hogy olyan ítélet, amely csak néhány emberre vonat-

Megkezdte munkáját a veszített háború felelősségének kivizsgálására alakult francia bizottság

Vichy. (Rador.) A közelmúltban megalakított legfőbb igazságügyi tábla, kedden Rionneban másodszor ülésezett és ezalkalommal felolvasták a vádhatóság képviselőjének vádiratát, mely azt indítványozza, nyissanak büntetőeljárást „X. Y. ellen“ (néhány még meg nem jelölt személyiség ellen.) A legfőbb igazságügyi tábla tudomásul vette a vádiratot és a következő bírakat jelölte ki a vizsgálat lefolytatására: Lagarde, a tábla alelnöke, Baravaux és Tarar, semmitiszéki tanácsosok. A vádirat megállapítja, hogy miniszterek, volt miniszterek és alárendeltjeik különböző bűncselekményeket és vétségeket követtek el polgári és katonai ténykedéseik során. Ezek a személyek kötelességük megszegésével olyan cselekményeket követtek el, amelyek a békeállapotból a háborúba való átmenetet idézték elő, majd később súlyosbították az így teremtett helyzet következményeit. Másrésztől — folytatja a vádirat — a vizsgálat alá vont személyek az állam biztonsága ellen is vétettek valamint egyéb bűnököt követtek még el. Következésképpen a vádhatóság képviselője arra kérte a bíróságot: „Sziveskedjék elrendelni a vizsgálat megindítását X. Y. tettesek, bűnrészesek és tettestársak ellen, a fentmeghatározott tények miatt.“

Francia minisztortanács

Vichy. (Rador.) Kedden minisztortanács volt, melyről a következő hivatalos jelentést adták ki:

„A kormány tagjai 18 órakor ültek össze Pétain tábornagy elnökletével. A minisztortanács elfogadta azt a törvénytervezetet, amely a titkos társaságok betiltásáról intézkedik, majd részletes helyzetjelentés hangzott el a Távolkelet kérdéseiről.“

A londoni spanyol követ cáfolata

Londonból jelentik: Reuter-jelentés szerint a londoni spanyol követ kormányva nevében kijelentette, hogy egyes külföldi sajtóirodáknak és lapoknak az a híre, hogy a tengereken haladó spanyol hajókat utasították, hogy haladéktalanul fussanak be semleges kikötőbe: nem felel meg a valóságnak. A spanyol hajózási forgalomban nem történt változás.

Luxemburg a német közigazgatáshoz tartozik

Luxemburgból jelentik: Simon, Luxemburg új német polgári körzetvezetője, ma vette át ünnepélyes külsőségek között új hivatalát és ez alkalommal a vezető tisztviselőgárda előtt hosszabb beszédet mondott. Kifejtette a körzetvezető, hogy Luxemburg városának német jellegét feltétlenül ki kell dorombítani, mert annak lakossága ugyszólván teljesen német. Ami a luxemburgi alkotmányt illeti, Simon hangsúlyozta, hogy az megszünt és miután a nagyhercegnő elhagyta az országot, a tisztviselőket a régi esküjük nem kötelezi. Az új német polgári közigazgatáshoz kell

kozni, nem törölhető el azt a tény, amely szerint egyetlen politikus, újságíró, közgazdász és katona, aki ez előtt Franciaországot képviselte, sem merészkedhetik azt állítani, hogy bűntelen a katasztrófa felidézésében.

Veszélyes lenne azt hinni, hogy több előkészület és jobb vezetés mellett az események más fordulatot, francia győzelmet eredményezhettek volna. Am éppen ez a föltevés az, amelyen a per alapszik és amely egyes személyek ellen emeli a felelősség és a háború hibás vezetésének vádját. Ez a feltevés éppen az, amely a „Franciaországot nem győzték le“ jelszót a közvéleménybe dobta. A „ha“ szó olyan gyakran fordul elő ebben és ez — hangsúlyozza az Essener Nationalzeitung — kitűnően előkészítette a talajt egy borzalmas tévedés számára, mert

a Rionne-i színjáték kockáztatja, hogy nemcsak komédiává, hanem a jövő tragédiájának forrásává válik.

tehát feltétlen odaadással csatlakozni. Elrendelte Simon körzetvezető, hogy a közéletből a „luxemburgi nagyhercegnő“ és a „luxemburgi nagyhercegség“ kifejezést és ezen címek használatát teljesen el kell távolítani.

Német irányítás alatt Lengyelország gazdasági ügyei

Königsbergből jelentik: Franck dr., a németek által megszállt lengyel területek kormányzója közölte a nyilvánossággal, hogy a

„Repülőterek, berendezések, erődítmények elpusztítása csak bevezetés“

Berlinből jelentik: A szerdai német sajtó hosszú cikkekben foglalkozik az Anglia elleni támadással. A „Börsenzeitung“ rámutat arra, hogy az angolok megkapták azt, illetve annak izeltőjét amire kíváncsiak voltak: a német légitámadást, amely már kezdeti állapotában megmutatta a teljes német fölényt.

Repülőterek, berendezések és erődítmények elpusztítása azonban csak bevezetője volt annak az óriási és szörnyű erejű támadásnak, amely válasz lesz annak az Angliának, melynek egykori hadügyi ni-

Amerikai és spanyol visszhang

Madridból jelentik: A spanyol sajtó az anglia elleni német támadás nagy sikereiről számol be. Az „Alcazar“ című lap szerint

az angolok indokolt féltelme egyre fokozódik, mert a német csapatok partraszállása igen rövid időn belül bekövetkezhet.

A lap súlyosan elítéli Churchillt és kormányát, hogy a baitársi szellemből fakadó békeajánlat, amit Hitler, a lovagias ellenség, az offenzíva megindulása előtt megtett, nem talált meghallgatásra.

Lelekiismeretlenséggel vádolja az angol kormányt, hogy a biztos romlásba viszi a népet.

Newyorkból jelentik: Az amerikai közvélemény a legnagyobb figyelemmel kíséri az angolok ellen megindult döntő német támadás kiváló eredményeit.

Az amerikai sajtó nem érti, miért titkolják el vezető angol körök a nép előtt a szörnyű valóságot.

A „Newyork Post“ súlyosan elítéli az angol propagandaszolgálatot és hangsúlyozza, hogy amennyiben az angolok jelentései százszázalékban igaznak lennének, akkor is kidorobodik a német légitámadás fölénye.

Az angol hadijelentésekben egyébként igen

régi lengyel kormány tevékenységének valamennyi ágát egyetlen központi szervezetbe egyesíti, hogy ez az új intézmény gondoskodjék minden szélsőkeleti német probléma megoldásáról. A mezőgazdaság összes problémáit intézi elsősorban ez az új szervezet és az ország eddigi kihasználatlan erőforrásait, mint a vas, ólom és öntermelést fokozzák fel ezenkívül pedig a Visztulával kapcsolatban több csatornát építenek, hogy a forgalmat, közlekedést és ezzel az általános gazdasági életet könnyebbé tegyék.

A Pravda olkko Németország élelmiszer-ellátásáról

Moszkva. A Pravda nagy cikkben foglalkozik Európa élelmiszerellátásának kérdésével és megállapítja, hogy Németország élelmiszerekkel való ellátása nemcsak változatlanul jó, hanem egyes szempontokból még kedvezőbb, mint volt. Németország — írja a Pravda — hosszú blokádra készült fel és keleti, valamint délkeleti szállítóival olyan barátságos a viszonya, hogy a Német Konjunktúra Kutató Intézet adatai szerint az ellátás és az állapot éppen olyan megnyugtató, mint 1939. őszén volt. Vaj, tej, tojás, disznóhús, liszt, zsír tekintetében a színvonal és az ellátási indexszám még csak emelkedett. Ezzel szemben azonban az angolok helyzete valósággal katasztrófálissá vált. Az angolok elsősorban ellátás tekintetében 75 százalékban önmagukra vannak utalva és gyarmataikból, melyek igen távol fekszenek, a szállítás hosszú ideig tart, kockázatos és bizonytalan. A Pravda végül megállapítja azt a tényt, hogy ellátás tekintetében az európai háború következtében főként Franciaország és Finnország vannak szomorú helyzetben.

Az USA elhagyására szólították fel a német állampolgárokat

London. A Daily News jelentése szerint az amerikai német követség azt a tanácsot adta a német állampolgároknak, hogy hagyják el az Egyesült-Államokat és térjenek vissza hazájukba. A német állampolgárok Japánon át térnek vissza Németországba. Ez a híradás az Egyesült-Államokban nagy feltűnést keltett.

nisztere, Hore Belisha azt állította, hogy el fogja söpörni Németországot egész haderejével együtt.

A „Deutsche Allgemeine Zeitung“ megállapítja, hogy a Dánia elleni angol támadásért súlyos árat fizettek a brit repülőek és ugyanekkor leszögezi a lap, hogy a német légitámadások hatósugara Narvicktól Biarritzig terjed. Az angolok képtelenek erőket küldeni a kontinens légiúton történő megtámadására, mert saját szigetországukat kell védeniük.

nagy hiányok és homályos adatok szerepelnek, mert például

érthetetlen, hogy az angolok azt állítják, hogy Portland kikötő megtámadásakor, semmi kár nem történt, ahol az angolok saját bevallása szerint is 200 német repülőgépet indítottak el a hatalmas támadását.

Megmozdulások Líbiában az angolok ellen

San Sebastian. Észak- és Nyugat-Líbiából érkező hírek szerint a benszülöttek elégedetlenség az angolokkal szemben. Ez az elégedetlenség már több ízben összetűzésekre vezetett. Baszilitában megölték egy angol kapitányt és több katonát. Egy vonatot megállítottak, amelyben kizárólag angol katonaság utazott és valósággal megostromolták. A vonat utasai közül kilencen meghaltak és 20-an megsebesültek.

A Havas nem vállal azonoságot a londoni francia hírszolgálati irodával

Clermont-Ferrand. A Havas távirati ügynökség hivatalosan közli, hogy semmilyen közössége nincsen a Londonban működő L. É. F. (Liberté, Égalité, Fraternité) hírügynökséggel, amely független francia hírszolgálati irodának nevezi magát. A Havas-iroda közli, hogy semmilyen közösséget az L. É. F. irodával és annak kiadványaival nem vállal.

A Popolo d'Italia támadása Athén ellen:

„Görögország kalandorpolitikát folytat a tengely ellen“

Róma. A Popolo d'Italia vezércikkben foglalkozik Duad Hogia albán nemzeti vezér meggyilkolásával és megállapítja, hogy a görög mentegőtöredéket nem is lehet komolyan venni.

Olaszország mindezekig bizonyítékát adta türelmének, azonban ezt a türelmességet nem lehet gyengeségnek tekinteni. Görögországnak régen tudnia kellett volna, hogy Albánia az olasz birodalomhoz tartozik és az albán határok éppolyan szentek és hozzáérhetetlenek, mint az olasz birodalom határai. Görögország mindig a kompromisszumok és fordulatok országa volt és Olaszország nem felelti el, hogy a szankciók idejében, hogyan viselkedett a görög kormány.

Tudjuk — írja az olasz lap — hogy Görögország nemcsak szolgálatában állott mindenkori az olasz nép ellenségeinek, hanem váltig Itália ellen dolgozott és az 1927. évi szeptemberben megkötött olasz-görög barátsági szerződést sem vette komolyan soha, bár azt külön jegyzék-váltással meghosszabbították.

Hetvenötezer drachma vérdíjat kapnak az albán népezér gyilkosai

Róma. (Rador.) Tiranai jelentésben a Stefani-iroda ismerteti a „Tomori“ című lap cikkét, amely a Hogeia albán nemzeti hős ellen elkövetett gyilkossággal kapcsolatos görög cáfolatokat kommentálja. Azt írja a lap, hogy senki sem helyeselheti a görög hivatalos körtök állásfoglalását, amelyek szándékosan elferdítik az igazságot, amint azt egyébként mindig is tették. Megdönthetetlen bizonyítékaink vannak — írja az albán újság — hogy Hogeát Görögországból jött megbízottak gyilkolták meg.

Akik ezért 75 ezer drachmát kaptak. Fe-

A görög kormány bizik a békés elintézés lehetőségében

Athén. (Rador.) A görög távirati iroda jelenteti: Az „Estia“ című lap vezércikkét közli, amelyben azt írja, hogy

a görög sajtó az utóbbi esztendőben elkezdte a beavatkozást a nemzetközi kérdések feletti vitákban

annak tudatában, hogy bizonyos kényes kérdések nyilvános megvitatása, valamint nem mértékadó személyek beavatkozása súlyos bonyodalmakhoz vezethet. Ilyenformán a sajtó a görög nép egyhangú bizalmát bíró Metaxas-kormányra bízta az ilyen kérdésekkel való foglalkozást. Váratlanul azonban — írja a lap — egy Durazzóból megindult polémia keljős közepén találjuk magunkat, amelyre nekünk kell válaszolnunk és egy pillanatra fel kell hagynunk tartózkodó magatartásunkkal. A lap ezután hangsúlyozza, hogy egy

nemzetközi kérdéssel kapcsolatos tények és körülmények még sohasem voltak olyan világosak, mint a jelen esetben és egy kormány állásfoglalása csak igen ritkán minősíthető annyira kifogástalannak, figyelmesnek és egyben békésnek, mint jelenleg a görög kormányé.

A görög nép a nagy európai konfliktus kirobbanása óta teljes mértékben helyesli a kormány politikáját, amely a szigorú semlegeségen és az őszinte lojalitáson alapszik. Annál meglepőbbnek hat a tapasztalt furcsa politikai állásfoglalás, amely azonban nem csökkenti a görög nép nyugalomát és bizalmát önmagában, amellyel a mai napig terjedő fejleményeket figyelemmel kísérte.

Görögország népe teljes mértékben hisz abszolút igazában és abban az észszerűségben, amellyel felelős kormánya az ügyet vezeti. Meg van győződve arról, hogy egyrészt az incidens gyors elintézését nyer, másrészt pedig végül is elismerik Görögország jogait, kifogástalannak állás pontját, amely — mint azt a római hiva-

Görögország állandó olaszellenes politikáját, mint a demokráta nyugati államok zsoldosa képviselte, hogy a Balkánon dolgozzék az olasz érdekek ellen.

Azok a görög hatóságok, melyek valószínűleg magasabb irányításra ezt a gyilkosságot elkövetették a jelek szerint nem ismerik a fasiszta Olaszország erejét, hatalmát és eszközeit.

A görög kormány kalandor politikát folytat a tengely ellen és Olaszország, amely örök időkre egyesült Albániával, nem tűrheti, hogy ilyen alávaló gyilkosságok történhessenek, amelyeknek súlyos következményei azokat fogják sújtani, akik azt kitervelték és végrehajtották.

Róma. A Giornale d'Italia szerint nem elszigetelt epizód, Hogia megölése, hanem vetülete ez a görög angolbarát és olaszellenes politikának. Bizonyíték erre, hogy az angol rádió már 20 napja beszél az albán ellentállásról Olaszország ellen, így tehát Itáliának minden joga és kötelessége meg van arra, hogy megvédje Albániát a görög terrortól.

lesleges tehát, hogy Görögország a gyilkosság jelentőségét lecsökkentse és hangsúlyozza, a meggyilkolt rabló volt. Valójában albán hazafi volt és Athénben végre meg kell érteniök, hogy véget kell vetni az albánok elleni erőszakosságoknak, akiknek annyi a büniük csupán, hogy nem akarták szolgálni a görög propagandát.

Az összes többi albán lapok hasonlóan írnak és részletesen ismertetik az olasz, német, valamint a tengellyel baráti országok lapjainak kommentárjait.

talos rádióállomás augusztus 5-én közölte oly nagy mértékben hozzájárult Európa ezen a vidéken való béke fenntartásához.

Albániában nyugalom van

Róma. (Rador.) A DNB jelenti: Azokat az angol forrásból érkező híreszteléseket, amelyek Észak-Albánia nyugtalanságáról szólnak, hivatalos körök kategorikusan megcáfolják. Lehetséges, hogy több idegen hírlapíró küldenek Albániába, hogy azok a helyszínen győződjenek meg az albániai helyzet nyugalomáról.

Japán és Hollandia viszonya

Tokióból jelentik: Csütörtök reggel Japán gazdasági bizottság indult Hollandiába. Mukay tábornok vezetésével. Matsukuo külügyminiszter a bizottsághoz intézett beszédében kijelentette, hogy a megváltozott európai helyzet tette szükségessé, hogy katonai szempontból is megfelelő irányt változtasson Japán és olyan intézkedéseket tegyen, melyek a Tá-

Tárgyalások folynak az Egyesült Államok és a Szovjet viszonyának kiegyesítő rendezéséről

Washingtonból jelentik: Sumner Welles külügyi államtitkár az elmúlt napokban két ízben is tanácskozott hosszasan Umanski washingtoni szovjetnagykövettel. A külügyi államtitkár a tárgyalásokról nyilatkozott a sajtó képviselői előtt és kijelentette, hogy a tanácskozások alatt minden olyan kérdést érintettek, amely a két nagy nemzet közötti

volkeleten helyzetét megfelelőképpen megerősítik. Az eddigi gyarmattügyi miniszter, Kovso tábornok lesz valószínűleg Japán meghatalmazott minisztere Holland-Indiában.

Döntés Tokió új külpolitikai vonalvezetéséről

Tokióból jelentik: Szerdán este nagyfontosságú tanácskozások kezdődtek Konove herceg miniszterelnök, Togo hadügyminiszter és Matsukuo külügyminiszter között. A Domei-iroda értesülése szerint ezen a nagyfontosságú tanácskozáson dől el a japán külpolitika gyökeres irányváltozása, amit az európai helyzet fordulata tett szükségessé.

A Szovjet magyarázatot kér Angliától a „engyel kormány“ szovjetellenes magatartása miatt!

Stockholm (Radiopress.) A „Reynolds News“ angol heti folyóirat szerint valószínű, hogy a londoni szovjet nagykövet magyarázatot fog kérni az angol külügyminisztériumtól az emigráns lengyel kormány külügyminiszterének azon kijelentése felől, hogy Lengyelország hadiállapotbanlevőnek tekinti magát a Szovjettel, de nem Olaszországgal. A lap hozzáfűzi, hogy a Szovjet hiába kérte a balti államok hajóinak elengedését az angol kikötőkből. Ez a két incidens árnyékot vet a szovjet-angol viszonyra.

Aranycsempész társaságot lepleztek le a társaság egyik tagjának feljelentése nyomán

Az állambiztonsági hivatal közegyel nagyarányú aranycsempészési ügynek jötték a nyomára, amelyben tovább folyik a nyomozás. A csempésztársaságot úgy fedezték fel, hogy egy Springer Max nevű nagyszobori ékszerkereskedő feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen akik egymillió leír meghaladó ékszereket loptak el lakásáról. A rendőrség a nyomozás során őrizetbe vette az ékszerkereskedő Metzler Mária nevű cselédjét és annak Fröhlich nevű íjriét, akik kihallgatásuk során beismerték, hogy Springer lakásának egy rejtékhelyéről nagymennyiségű aranyérmét loptak el.

A nyomozás tovább során kiderült, hogy egy csempésztársaságról van szó, amelynek Springer maga is tagja. Az ügyészség a vizsgálat során leartóztatta Springer Miksát, Schapira Márkust, Friedmann Józsefet, Siegler Sándort, Svelta Károlyt, Braun Salamont, Herskovics Ferencet, Czicz Rezsőt és két másik személyt. A további nyomozás most azt hivatott kideríteni, hogy a jól megszervezett társaság nem áll-e összefüggésben az ország más hasonló célú társaságaival.

URANIA: Nagyművészeti színház. Tel.: 42-32.

MA: 3, 5, 7.15, 9.30

Az utóbbi évek legnagyobb filmalkotása. Cecil B. de Mille rendezése:

Acélsárkány (Union Pacific)

Hatalmasabb, mint a „Robin-Hood“. — Akim Tamiroff, Barbara Stanwyck, Joel Mac Crea. — Legújabb UFA-hiradó. — Tón: Minden idők legnagyobb háborús filmje: „A lengyelországi hadiárat“.

Fehér professzor, az „öreg világcsavargó“, magyarokat keres

Szófia, Bulgária leghíresebb embere ma is, mint már változatlanul jónéhány éve. Fehér Géza egyetemi professzor, a madarai ásatások világhírű archeológusa. Jellemző hírnevére, hogy Fehér professzornak nincsen címe Bulgáriában. Ha a posta levelet kap a következő címmel: „Fehér professzor, Bulgária“, ugy a levelet legyen a professzor Szófiában, Plovdivban, Madarában vagy egyéb helyen, késelem nélkül juttatják el hozzá.

Második nevezetessége Fehér professzornak, hogy nem szereti az úlságrást. Fehér Gézától nem lehet interjút kérni. Abban a pillanatban, amint úgy érzi, hogy a beszélgetés személyes térére, egyéni érdemekre csuszlik, azonnal irányt változtat és hihetetlen ügyességgel kerül el a — szerinte — kénves pontokat. A professzorral csak beszélgetni lehet. Ha azután mesélő kedvében találja az ember, köteteket lehetne megtölteni csodas kalandjaival.

Perzsa kaland

Most is így történt. Vidám poharazás, beszélgetés közben egyszerre hirtelen Perzsiára került a szó. Arra a csodálatos országra, ahol a professzor legutóbb két teljes hónapot töltött s amelyet — vonaton, autón, öszvéren és teveháton egyaránt — elejétől végéig beharangozt. Hogy úgy mellékesen, hatvan fokos melegben, ásatásokat is vezetett és többek között rengeteg magyar műemléket talált, azt már gondosan elhallgatja a kalandok során.

— Egyszer, amint éppen a sivatagban teveháton mentünk — meséli — rettenetes ordítással, hatalmas puskaronogtatással megrohant bennünket egy fegyveres csapat. Na, gondoltam, itt van, amire annyit figyelmeztettek. Rahlóbanda támadja meg a békés karavánt. Tiszta May Károly regény... Hát amint odaérnek egészen közel, csendesül a kiabálás és puffogtatás. Mit akarnak ezek a derék becsülöttek? — Baksis, baksis! — kiabálták kórusban és ahánvan csak voltak, mind a tenyerüket nyújtogatták felénk.

Azután lassan másfelé kanarodik a beszélgetés. Külföldre szakadt magyarok kerülnek szóba. Fehér professzor csendesen ül, nagyokat hallgat és nagyokat gondolkozik. Látszik rajta, beszélne is, nem is. Mert — és ezt megint nem tőle tudjuk — Istapóljia, gondozója, testvére és édesanyja a Bulgáriába szakadt magyaroknak. Sőt, ahol utazásai során előbe került egy magyar ember, annak élete jó kezében volt, nyugodt lehetett sorsa felől. Az egész szófiai magyar kolónia csodákat beszél Fehér Gézáról. — Mindig ott van, ahol éppen a legnagyobb a szükség! — mondják és meleg szeretettel csillog a szemük.

A Káspi-tengernél

— Látja, — folytatja azután a professzor — tudnék én egy igazi úlságrói feladatot. Végigmenni az egész Közel- és Távol-Keleten, nyitott szemmel, figyelmes tekintettel és mindenütt az egész uton felkutatni az idegenbe szakadt magyarokat. Csodás dolgokat lehet ám tapasztalni. A magyar fajta életrevalósága, élelmessége, tehetsége kimeríthetetlen, a hol egyszer megvetik a lábukat, ott a legnagyobb teljesítményekre képesek. Mesélhetnék magának egy magyarról, akivel a Káspi-tenger partján találkozom. Ugy állt ott, mint Mózes a hegyen. „Itt vagyok, itt maradok“ — mondta minden gesztusa, minden pillantása. Művelte a földjét és úgy éldegélt az egész vadregényben, mintha ez volna a világ legtermészetesebb dolga. Magyar parasztgyerek a Káspi-tengernél...

— Van nekem sok ilyen magyar ismerősöm. Teheránban például, gondolom, jó háromezeréves az ezüstművesség. Most egy magyar ember adja hozzá az ötleteket. Ugyanitt találkoztam a város legnagyobb szobafestőjével is. Azelőtt borbély volt az istenadta. Kérdeztem is tőle, hogyan tanult bele a mesterségébe. „Nem olyan nagy dolog az, kérem, fölmasztam a létrára és elkezdtem kenni azt a vacakot, hamar megszoktam“ — volt a felelet. Hozzáam járnak panaszkodni a magyar artistanók is. Én intézem minden ügyes-bajos

dolgukat. Az egyik közülük olyan gyönyörű verseket ír a Keletről, a sivatagról, az egész furcsa, lassu különös keleti életről, hogy öröm olvasni őket.

— Említést érdemel az egyik szófia magyarom története is. Hadifogságból érkezett, ezelőtt jó néhány évvel Japánból. Már maga az a tény, hogy pénz és utlevél, irásolvasás, egyéb tudományok nélkül vergődött idáig, mutatja a fajta tapraesett leleményességét. Szófiában azután egyszer csak megjelent nálam. „Kérem, — mondotta — itt élek már egy esztendeje, de most kitétek az állásomból. Mit tegyek?“ Kiderült, valami üzemben volt főgépész, olyan alapon, hogy mindent az inasgyerek végzett helyette. Azt már mondanom sem kell, hogy távolról sem értett a gépekhez...

Keszergő törökök

— Ezeket kellene látni, nézni, megírni és ezenkívül fel kellene frissíteni keleti kapcsolatainkat is. Perzsiái utam végén, elsőosztályú szabadiggyggyvel a zsebemben, utaztam Ankara felé. Összes vagyonom, égen és földön, egy kiló savanyu zöld alma volt. Ugyanis az ásatásoknál kissé elszegényedtem. Ulök hát a kupéba nagy busan, amikor egyszerre beállt két előkelő török uriember. Beszélgetésbe elegyedünk. Hamarosan kiderült, hogy magyar vagyok. Mikor ezt az én két törököm meghallotta, elkezdtek a fejüket csapkodni a falba. — „Bezzeg összefoghattunk volna a XVI. században, nem tettük, hanem inkább ellenségeskedtünk. Mennyi minden születhetett volna a magyar-török összefogásból... Egész Európa a lábunknál reszkethne...“

— Milyenek a legközelebbi uttervek? — kérdezzük.

— Hát talán a Távol-Kelet, Japán, Tokióból olyan szellők lengedeznek, mintha legközelebb oda kellene utaznom. No, de ez csak

Budapesten,

„csodás hatású rádiumos gyógyfürdő“ városában vizszakánia egészségét életkedvét,

Budapest

9 thermálfürdőjével (23°-74° C) 60 hőforrásával, 200 glaubersós gyógyforrásával, napi 55 millió liter vízhozamával a legnagyobb fürdőváros

Budapest

világvárosi környezetben kevés pénzért sokat nyújt Tökéletes békehangulat. — Vasuti- és vizumkedvezmény. — Háromheti teljes ellátás a gyógyfürdők használatával a legelőkelőbb gyógyszállókban 390 és 560 pengős árban.

FELVILAGOSÍTÁS:

A Budapesti Központi Gyógy- és Üdülhelyi Bizottságnál, Budapest, V. Vigadó-tér 3 sz

olyan távoli eshetőség. Igaz, hogy Perzsiával is ugyanígy állt a helyzet. Azután egyszerre csak gyorsan elindultam. Öreg világcsavargó vagyok én már, nem kell nekem hosszú készlődés... B. M.

Rendelkezés a szőlők új adózásáról

Szabadforgalmi jegy nélkül történik a bor szállítása

Az aradi szőlőtermelők felhívást kaptak a kivetési pénzügyvizgatóságtól amely a szőlőbirtokok megadóztatására vonatkozó törvény legújabb módosítását ismerteti. Tudatja a jelentés, hogy a faj-szőlők után fizetendő hektáronkénti 3 ezer leies illetéket 2000 leire szállították le és ezenkívül külön évi 500 leies illetéket kell fizetni a szőlészeti hitel alapja javára. A direkttermő szőlők után megmarad a 3000 leies évi adó.

Az új rendszer megszünteti azt a kötelezettséget, hogy a bor eladásakor külön fogvasztási illetéket fizessenek a termelők. Eladási bárcát sem kell ezentul kiváltaniok.

Az új intézkedések megszüntetik azt a kedvezményt, hogy a városokban levő kertekben és a kertek mellett elterülő szőlő után, ha azok terjedelme az egynegyed hektárt meg nem haladta, egyáltalában nem kellett adót fizetni. Az új rendszer megszünteti ezt az adómentességet, illetve csak akkor ismeri el, ha a szőlő kiterjedése nem nagyobb egynyolcad hektárnál. Nagyobb kiterjedésű szőlőnél a teljes terület, vagyis az egynyolcad hektáron aluli rész után is fizetni kell az adót. A bor-

parlat és seprópálinkák után, továbbra is fizetni kell a fogvasztási illetéket és az eladók szállítási bárcát kötelesek kiváltani az eladáskor.

Románia a népcsere álláspontjára helyezkedik

Bucuresti. Hivatalosan jelentik: Románia Cadrilater kérdésében is a népcsere álláspontjára helyezkedik, amint azt a Romániában, a Nemzet Pártja hivatalos lapjában megjegyezték. Románia 1913-ban nem stratégiai, hanem etnikai alapon vette birtokába a Cadrilatert, mert 1876-ban, mikor az Bulgáriához került ott csak törökök laktak és a Cadrilater létlérnek vált szükségessé a nagytömegű macedoniai románosság számára. Ha Bulgária mint régi és hagyományos jószomszéd úgy gondolja, hogy a most elintézésre kerülő megoldások nem fakadhatnak csak a megértés és a jószomszédi viszony érzéséből és nem történhetnek másként, csak a boldog és a tartósan békés jövő jegyében, akkor lehetetlen, hogy ne mutasson teljes hozzájárulást ehhez az állásponthoz.

CORSO nyáron is a legnagyobb slágereket hozza.

Csak felnőtteknek!

3, 5, 7.15, 9.30 kor

Egyedüli ngitott teletjü hüvös mozgó: — Igató, zenés, vidám vigjáték:

MEGZAVART NÁSZÉJSZAKA

Magda Schneider

Legújabb UFA híradó!

Mástél évszázad előtti minoriták nyomában az aradmegyei Soborsinban

Vallási és kulturális működésről beszélnek a régi földiánsok. Évszázadok óta most van először szerzetes-püspöke az erdélyi katolikusok egy részének: ezért irányul fokozottabb figyelem a rendek felé

Amióta a szatmár-váradai katolikus hívek számára olyan főpásztori bizottság a Szentszék a lelkek vezetésével, aki egyszerű lezsútt szerzetes: a szokásosnál nagyobb érdeklődés nyilvánul meg a szerzetesrendek, illetőleg azok működése iránt. Ez a figyelem és érdeklődés teljesen jogosult, hiszen az elmúlt évszázadok alatt is döntő tényezők voltak a szerzetesrendek az erdélyi katolikus életmegnyilvánulásokban, pedig püspöki széklet nem tudtak kivívni maguknak. Ma pedig a Jézusársaság erdélyi rendtartománynak egyik tagját szemelte ki a föltöltes hatalom a főpásztori jogok és kötelességek teljesítésére.

Aradváros katolikusága tisztában van a szerzetesrendek lényegével, tevékenységével, amelyeket a maguk valóságában képes értékelni. Több mint két évszázada telepedett meg Aradon a konventuális minorita-rend és Kelemen Didaktói napjainkig meg tudta őrizni vezetőszerepét a város katolikuságának pasztorális kulturális irányításában. S hogy Aradon van a tartományfőnökség, a város lakói előtt még inkább kidomborítja a lelkinásztorkodás szerzetes-papjait.

Az erdélyi és bánági részekben jelenleg hét városban vannak minorita-rendházak. Ezészen bizonyos, hogy régebben falvakban és más kisebb helyeken is voltak minorita szerzetesek, de utóbb a városok lakóinak lelki ellátására fordították minden figyelmüket. Ha azonban ezt a kérdést behatóbban vizsgáljuk, akkor kiderül, hogy a seítés igazságot takar. Tények bizonyítékok támasztják alá, hogy éltek, tanítottak, plébániát vezettek a minoriták olyan helyeken, ahol nem is gondolnák ilyesmire.

Az aradmegyei Soborsin község is egyike az egykori minorita telepedésnek.

A soborsini plébánián Mezey Tibor aradi minorita lelkészrel beszélgetünk több kérdést felvilágosításokat Mezey Tibor egy hónapon keresztül helyettesíti Sz. Papp Károly soborsini plébánost, a község közserejében álló katolikus papját. Előbb a jelenlegi hitéletéről beszélgetünk, de erről nincs sok adat Soborsinban és környékén mindössze 150-200 főnyi katolikus van, akik dicéretes módon, a legteljesebb egyetértésben élnek egymással. Teljesítik egyházak és emberársaik iránti kötelességeiket és ha kevesen is vannak, annál jobban összetartanak. A múlt azonban igen árcaes. Az egyházközség fakult könyvei között kárunk és a barnává vált ludtoll-nyomok feleletet adnak arról hogy mi történt száz és százötven évvel ezelőtt.

A legrégbb egykori földiáns a soborsini anyakönyv 1784-ből. Ez a következő, cirkalmasan írott, de mégis jól hetűzhető címet viseli:

„Matricula Parochiae Soborsinensis. Incepta Anno 1784 7. Dec.“

Ekkor a plébános Wagner Szaniszló volt amint később kiderül az anyakönyvből.

Későbbi keresztelől anyakönyv 1816-ból:

„Matricula Baptisatorum Parochiae Soborsinensis. Incepta Anno 1816 dum administratorem ageret P. Conradus Krolák Ord. Min. S. P. Francisci Conventualium“.

— Ime. — mondja Mezey Tibor — ez döntő bizonyíték arra nézve, hogy Soborsinban több mint száz évvel ezelőtt minorita plébános látta el a hívek lelki gondozását.

Sőt! Még többet is találunk. Kezünkbe kerül a

község rövid történeti összefoglalása amelyben utalás történik arra, hogy a soborsini római katolikus egyházközség 1751-ben alakult meg és annak első plébánosa a már említett Wagner Szaniszló minorita atya volt, aki 1784-ben kezdte meg működését, mint a fenti anyakönyvből már ismeretes.

Kiderült tehát, hogy az első soborsini plébános minoritarendi szerzetes volt.

Érdekes a plébánosok névsora az első száz évben 1885-ig. 1784-1800: Wagner Szaniszló minorita

Meghalt Botis Teodor dr. nyugalmazott teológiai rektor

Pénteken dé után kísérik utolsó útjára Botis Teodor dr.-t

Szerdán, augusztus 14-ének hajnalán, életének 67-ik esztendejében elhunyt dr. Botis Teodor, az aradi görög keleti teologia volt rektora, volt szenátor. A görög keleti főpap hirtelen halála mély részvételt keltett Aradon, ahol nemcsak a többségi, hanem a kisebbségi társadalom körében is tisztelték és szerették. Az igazi kereszténységből fakadó emberbaráti szeretete, rokonszenves megérintése számos barátot és tisztelt munkás, hosszú élete során.

Dr. Botis Teodor 1873 november 17-én született a biharmegyei Feketekőrös-völgyben s középiskoláit a szilágysomlyói minoriták, később a nagyváradi premontrai gimnáziumban végezte. A kitünő szellemi képességű diák elnyerte ekkor a Nagyváradon működő görög keleti alapítvány „Zsiga Miklós Internátus” támogatását, illetve ösztöndíját, majd a szegedi gimnáziumban 1894-ben kitünő eredményen érettségizett. Középiskolai tanulmányai után az aradi teológián, majd Csernoviczban végezte tanulmányait. Az 1900-ik esztendőben megszerezte a teológiai doktorátust és ez után az aradi teológián kapott katedrát. A következő évben kötött házasságot Ciobanu Máriával és hosszú, boldor házasesetéből három fia származott: Botis Aurel dr., az aradi Betegsegélyző igazgató-főorvosa, Emil bíró és Virgil mérnök.

Dr. Botis Teodor a következő esztendők során (1901-től) egészen haláláig a legkiválóbb pedagógiai tevékenységet folytatta. Rendkívüli pedagógiai képességei következtében nemcsak a görög keleti teologia, hanem más állami, illetve magánintézet is katedrára hívta. Erdemei elismeréseképpen a középiskolai tanárok szövetsége Aradon elnöknek

atya, 1800-1831: Krolák Konrad minorita atya, 1831-1835: Harabal Peregrinus minorita atya, 1835-1854: Neszi Mátvás, az első világi lelkész 1854-1885: Bódy Jácint minorita atya Ettől kezdve napjainkig világi papok látják el Soborsin község plébániát szolgálatát.

— E névsor-kimutatásból is látható, — mondja Mezey Tibor — hogy milyen fontos hivatást föltöltek be a minorita szerzetesek Aradmegye e részén, az elmúlt században Emlékük még ma is él az itteni katolikus körében. Van olyan öregember a faluban — Kratzmann bácsinak hívják — aki fiatal korában még ministrált Bódy Jácintnak, az utolsó minoritarendi soborsini plébánosnak. Bódy Jácint egyébként itt van eltemetve Soborsinban, de a régebbi minorita plébánosok csak a fakult földiánsok oldalain élnek.

Hogy csupán ott élnek, az magában véve nem nagy dolog, de mégis elegendő bizonyíték arra vonatkozólag, hogy a minoritarend másfél évszázaddal ezelőtt milyen lendülettel és céltudatosan dolgozott, haladt a Szent Ferenc által megjelölt ösvényeken. Ezészen bizonyos, hogy Soborsin nem az egyetlen olyan helység, ahol a konventuális minoriták vallották és terjesztették a szeretet hitét. S ha működésük egy-egy földszakra feledésbe is merül, az emlékezés fénye kösőbb annál nagyobb világossággal árasztja el.

GELLÉRT LÁSZLÓ

választotta. Dr. Botis Teodor pedagógiai tevékenységén kívül a tantestületi, kulturális, társadalmi téren is értékes építőmunkát végzett. Az 1931-ik évben, mint szenátor munkálkodott a törvényhozó-házban.

Közéleti, egyházi tevékenykedésén kívül a betű és a toll erejét is a társadalomépítő és egyházat erősítő munkájának szentelte, ezenkívül történelmi vonatkozású művei is biztosították számára az elismerést és a megbecsülést. Életének gazdag munkássága az állami és egyházi vezetők elismerését is kivívta: több kitüntetésben részesült.

Dr. Botis Teodor földi maradványait az aradi teológián ravatalozták fel. Temetése augusztus 16-án, délután három órakor lesz a görög keleti katedrálisból, ahol a teologia ünnepélyes búcsuztatója után ravatalozzák.

A gvászszertartást dr. Magier görög keleti püspök tizenkét pap segédletével végzi.

A volt teológiai rektor elhunyt alkalmából felvetődött az a szép gondolat, hogy a szegény gyermekek támogatására „Dr. Botis Teodor-alapot” létesítsenek. Eppen ezért felkérjük mindazokat, akik szeretetüket és tiszteltüket az elhunyt személtre iránt koszorúval is óhajtiák nyilvánítani, hogy a hervadó virágok helyett koszorúmegváltás címén emlékezzenek meg dr. Botis Teodorról, aki életét a társadalom és az egyház szolgálatába ajánlotta.

Hét és félmilió leies ingatlant vásárolt Temesváron az Agraria

Rövidesen megkezdik a mezőgazdasági termékek értékesítését.

A bánági német szervezeteknek két szövetsége van. Mindkettő termelő, értékesítő és fogyasztási szervezeteket gyűjt keretei közé. Ezek közül az Agraria, eddig különösen a lejszervezeteket szervezte be. Vaigyára volt azonban a másik szövetségnek, a Centralgenossenschaft-nak is. A két szövetség között most tárgyalás indult meg az egyes szervezetek ágak külön való tömörítésére. Így a vaigyártással ezután a Centralgenossenschaft fog foglalkozni, míg az Agraria a bánági sváb gazdák egyéb mezőgazdasági termékeinek közös elhelyezését lesz hivatva megszervezni. Az Agraria most a műmalom mellett ingatlant vásárolt, amelyben irodahelyiségek, raktárpiletek, korszerű terménytisztító gépek és berendezések vannak. Az ingatlant a Klein Vilmos örökösök ter, ménykereskedő cégtől hét és fél millió leies árban vette meg az Agraria úgy hogy mezőgazdasági termékek értékesítését rövidesen meg is kezdi.

FORUM nyáron is nagy filmeket játszik.

MA: 3, 5, 7.15 és 9.30 órakor. — Egy régen várt filmretek, a nyári szezon egyházas filmje:

A csábító

Francoise Rosay, Pierre Renoir, Sylvia Bataille és Troubetzkoy herceggel a főszerepben

U F A hirdató!

Emelték a dohányneműek árát

Csak néhány cigaretta-fajta ára maradt változatlan

Bucurestiből jelentik: Augusztus 14-iki hatállyal a CAM a monopolcikkek számára a következő új eladási árakat határozta meg: Cigarettek: Carol 4 lei darabonként, Macedonia, Mihai, Tomis, Doina, Virginia és Golf 3 lei darabonként, Bucuresti szopókával vagy anélkül vagy mentolos 2.50 lei darabonként, Unirea és Aviator 1.50 lei darabonként, Regal RMS szopóka nélkül 2 lei darabonként, Marasesti 70 bani darabonként, Meseriasi, National 60 bani darabonként. Dohányneműek: II. osztályu 650 lei kg.-ént, III. osztályu finom 500 lei kg.-ként, közönséges 400 lei kg.-ként, Weekend pipadohány 1000 lei kg.-ként, Club, Smoking vagy Belvedere pipadohány 800 lei kg.-ként, közönséges pipadohány 400 lei kg.-ként S6: örölt só 3.20 lei, tengeri só 3.20 lei, darabos só 3 lei, denaturált marhasó 2 lei, denaturált marhasó táblákban 2.50 lei kg.-ként.

Az aradi trafikokban már a szerdai napon délután az emelt árakkal árusították a dohányjövodekek termékeit, amelyek közül különösen a szivarneműek ára emelkedett. Eszerint: Coronas: 25 leiről 40 leire, Alba Iulia 18 leiről 35 leire, Regalia Media 12 leiről 30 leire, Florida 10 leiről 20 leire, Britanica 8 leiről 18 leire, Tabuco 7 leiről 15 leire, Cuba 6 leiről 12 leire, Sonoritas 5 leiről 10 leire, Portorico 5 leiről 10 leire, Ardeal 4 leiről 6 leire, Cigarillos 2.50 leiről 3 leire, National 2 leiről 3 leire emelkedett darabonként. A finom cigarettapapir 4 leies ár helyett 5 leies árban kerül árusításra.

A cigarettaneműek közül nem drágultak: Dorobanti 0.80 lei, Regal (piros) 1.50 lei, Intim RMS 1.70, Bucegi 1 leu és Special 2 lei marad továbbra is

ARADI KOZLONY

Arad, Sz. Reg. Maria No. 19.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Arad, Sz. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Éves ár: 840 Ft | Negyedéves: 210 Ft | Hónapos: 70 Ft

Nagy napok, kis hírek

SVÉD LAPJELENTÉSEK SZERINT Londonban rendkívüli döntéseket tettek arra az esetre, ha az angol fővárost nagyszabású repülőtámadás érné.

A SZOVIET HADSEREG LAPJA KÖZLI, hogy a hadügy népbiztos parancsára a vörös hadsereg tagjai számára bevezették az általános tiszteletdíj kötelezettséget.

A 460 000 EZER FŐNYI finn menekült közül 63,3 százalék még mindig ideiglenes szálláshelyeken tartózkodik.

PRÁGÁBAN ezután két nyelven, németül és csehül készült az uccaelző táblák.

A SVÉD KÜLÜGYMINISZTER megbeszélést folytatott Kollant asszonnyal, a stockholmi szovjetorosz követtel, Stockholm híri szerint a svéd parlament, amelynek már meg kellett volna kezdnie nyári szünetét, egyideigleg még együtt marad.

SZÓFIÁBAN ELRENDELTÉK, hogy a magántulajdonban lévő tevéreket be kell szolgáltatni.

A HÁBORUS FEJLEMÉNYEK következtében Stockholmból Londonba csak Saughajon keresztül lehet már táviratot küldeni.

MINDÖSSZE 600 PÉLDÁNYBAN jelenik meg Grönland egyetlen újságja, az Atuagallit, amelyet eszkimó nyelven írnak.

RETIENETES IVÁN CÁR uralkodása alatt, orosz földön történt az első előzetes kísérlet 1560-ban Lupatov gazdag orosz nagybírókés jelentette a cárnak, hogy bérése Nikita, készülséket szerkesztett.

AZ ARADI KÖZLÖNY LEGKÖZELEBBI SZÁMA Nagyboldogasszony ünnepére való tekintettel szombaton reggel jelenik meg legközelebb, a szokott időben.

Disztribúció Bucarestben a német birodalmi mérnökök kiküldetésére Bucaresti, A Román Mérnökök Egyesülete disztribúciót adott Bucarestben Oscar Stewel dr. németországi birodalmi mérnök-kiküldött tiszteletére.

Gafencu moszkvai román követ kihallgatáson jelent meg Molotovnál, Moszkva. (Rador) A TASS hírszolgálati iroda közli: Molotov, a népbiztosi tanács elnöke és a szovjet külügyi népbiztosa kedden fogadta Grigore Gafencut, Románia új moszkvai követét.

Morgagni szenátor Berlinben tárgyal a német-olasz sajtókapcsolatok kimélyítéséről Berlinből jelent a Rador: Ribbentron német külügyminiszter kihallgatáson fogadta Morgagni olasz szenátort, a Stefani távirati ügynökség elnökét.

Két új CFR munkaiügyi igazgatóság, Bucuresti, A Buzau-Marasesti vonal mekkettözése és a mizli autobusjavító üzem létesítése céljából a CFR vasutigazgatóság egy új munkaiügyi igazgatósági tagozat felállítását engedélyezte.

Nagyboldogasszony napja

Ma, augusztus 15-én ünnepli a római katolikus anyaszentegyház Nagyboldogasszony ünnepét, vagyis Szűz Máriának mennybemenetelét, Jezus Krisztus, az Isten fia hatalmával fogva azzal a juttatással, hogy magához emelje az érbe.

Nagyboldogasszony ünnepén, a 10 órai nagymisén a Szt. Antal-énekkar működik közre, Karácsonyi István vezénnyel. Másor: J. Demény: Szent Erzsébet-mise.

Megbeszélések a cement- és fűtőanyag-ellátásról. Bucuresti. A nemzetgazdasági miniszteriumban ma fontos értekezlet volt Gheorghe Strat államtitkár elnöke alatt.

ATLASZ IBI bucuresti és budapesti szak és állami vizsgát végzett kozmetikusok kozmetikai intézete megnyitja, Arad, str. I. Vulcan 15. I. em.

Ujabb menekültesoport érkezett lasiba. Bucuresti. Tegnap este érkezett meg lasiba az oroszok által megszállott területről hazatérők harmadik csoportja, amely 225 személyből állott.

Hallgatni arany, beszélni ezüst.

Export-állatok itatási díja. Bucuresti. A CFR kereskedelmi igazgatósága jóváhagyta azt a rendelkezést, amely szerint teljes vagonrakomány állatszállítás esetén az állatok itatásáért, ha a vizet a CFR szállítja, vagononként 60 lei illetéket szednek be.

Gyakorlati megoldás. Illustration of a man and a woman. Text: Elvetted azt a leányt, aki annakidején minden megakartott pénzét rádobozta? Nem én. Megusztam a dolgot hathavi fogházzal.

Uj intézkedések a falvakból városokba való költözködés szabályozásáról

A helyügyminisztérium körrendeletet küldött az összes városok rendőrhatalóságaihoz. Eszerint a falusi lakosoknak a városokban való letelepedése csak a rendőrség vezérigazgatóságának engedélyével eszközölhető.

Mint ismeretes, a városokba való beköltözés eddig minden különösebb nehézség nélkül történhetett. A rendőrségi bejelentőhivatal a megfelelő igazolás alapján tudomásul vette és regisztrálta a beköltözést.

Temesvárról jelentő tudósítónk: Temesvárott az utóbbi időben a rendőrség az 1938. évi közigazgatási törvény rendelkezése alapján megkezdte a városban átmenetileg tartózkodó lakosok helyzetének felülvizsgálását.

Román és németnyelvű nyomtatott forgalmi rendelkezések a CFR határokon túl közlekedő vonatokról. Bucuresti. A CFR vasutigazgatóság jóváhagyta azt a rendelkezést, amelynek értelmében az olyan vonatokról, amelyek a határokon túlmennek, román és német szövegű nyomtatott forgalmi rendelkezéseket alkalmaznak.

A KÖLCSEY EGYESÜLET IRODALMI PÁLYADÍJAI. A Kölcsey Egyesület az elmúlt iskolai év végén erdélyi írók számára pályadíjat tűzött ki olyan színdarab jutalmazására, melyet 10-12 éves tanulók az iskolai színpadon előadhatnak.

Jövőhéten élethelén Mexikóban a védőtelezettség. Mexikó. Szerdán a szenátus elfogadta a kötelező katonai szolgálat bevezetéséről szóló törvényjavaslatot.

Dr. Goldschmidt Linót gyermekorvos ismét rendel. Bul. Carol 33. (A törvénytseknél.)

Menekült tanulók iskolai helyzetük rendezése. Bucuresti. A nemzetnevelésügyi miniszterium újból felhívja a kiürített területekről menekült tanulók szüleit, hogy azok, akik nem rendelkeznek a menekülés következtében iskolai igazoló iratokkal, a tanulók két fényképével készített irásokkal forduljanak a miniszteriumhoz.

Tízleles jegyek Neptun-strandon. A város gazdasági igazgatósága, amelynek hatáskörébe a Neptun-strand tartozik, elhatározta, hogy az idény további részében leszállítja a fürdőjegyek árát.

Munkakihallgatások az Uralkodónál

Bucuresti. Őfelsége fődvornagy hivatalának 70. számú közlése: Őfelsége a király augusztus 14-én délelőtt munkakihallgatáson fogadta Gigurtu Ion miniszterelnököt, Manolescu Mihai külügyminisztert, Gh. Leon dr. nemzetgazdasági minisztert, Nic. Pais, ellentengernagy szárnysegéd, tengerészeti és légiügyi minisztert, Mihai Priboianu hadfelszerelési minisztert. A délután folyamán Topciu, a nemzetgazdasági miniszterium államtitkára és Alex. Marcu professzor jelentek meg az Uralkodó előtt.

Ünnepélyes külsőségek között iktatták be Nagybanján az új lutheránus lelkészt

Nagybányáról jelentik: Rédey Károly eltávozott lutheránus lelkész után Schuller Ödön, a kiváló szónoki tehetségű fiatal lelkészt választották meg Nagybanján. Schuller Ödön beiktatása vasárnap folyt le fényes külsőségek mellett a lutheránus templomban. A templom megtelt a gyülekezet tagjaival. Ott volt a beiktatási ünnepélyen Materny Imre helyettes szuperintendens főesperes, Járossy Andor kolozsvári teológiai tanár és Maros Pál szatmári lelkész, de résztvettek az ünnepségen a hatóságok, valamint a többi felekezeti kiküldöttei is. A beiktatási szertartást Materny Imre főesperes vezette, aki átadta a templom kulcsait az új nagybanjáyi lelkésznek. Schuller Ödön ezután magasan szárnyaló beszédet tartott. Gyönyörűen felépített beszéde nagy tetszést aratott hívei és a megjelent vendégek körében. Az istentisztelet után rövid közgyűlés volt, amely alkalommal az adminisztratív ügyek vezetését is átadták Schuller Ödönnek.

A dohánytőzsdéket vasárnap és ünnepnapokon nyitva kell tartani. A pénzügyminiszteriumtól tegnap rendelt érkezett a monopólihoz, amely szabályozza a dohánytőzsdék záróját. A rendelet szerint a jövőben a dohánytőzsdék vasárnap és ünnepnapokon is egész nap nyitva tartandók.

Katonailag összpontosítottak családtagjainak segítése. Az aradi Társadalombiztosító közli, hogy azon katonailag összpontosítottak családtagjai, akik februárra és márciusra az aradi Társadalombiztosítóól kértek segítséget és akiknek iratai rendben voltak, a nekik járó összegét augusztus 21-én délelőtt 9-től kezdődőleg felvehetik a Társadalombiztosító pénztáránál. Akiknek az iratai nem voltak rendben, azokat külön értesítik, hogy milyen aktákat kell beszerezniük.

A Munka és Jókedv szintársulatának vendéglátása. Vasárnap, augusztus 18-ikán ismét ellátogat Aradra a „Munka és Jókedv” szintársulata. A társulat két előadást tart, még pedig délután öt órakor, kizárólag katonák részére és este 9 órakor magántisztviselők, kisiparosok és munkások részére. Előadásra kerül Ioan Luca Caragiale „Karnevál” című színdarabja.

Dr. Szelle Károly bőr- és nemibetegségek szakorvosa újból rendel Bul. Reg. Ferdinand 31.

Baldur von Schirach meghívta a bécsi minjavasárra Sidorovici országőrfőparancsnokot. Bucuresti. Baldur von Schirach, a német ifjusági szervezetek volt vezetője és Bécs új körzetvezetője a következő táviratot küldte Sidorovici Teofil sürgősnőre, melyben kinevezése alkalmából üdvözölte: „Köszönöm Excellenciádnak azokat a meleg üdvözlő szavakat, melyeket kinevezésem alkalmából hozzám intézett. Hiszem, hogy országaink közötti barátság kimelvíül és az együttműködés teljességében dolgozhatunk nagy céljainkért. Boldog lennék, ha az őszi bécsi vásáron vendégeimként üdvözölhetném.” Acksmann dr. a Hitlerjugend ujonnan kinevezett vezetője Sidorovici Teofil üdvözlő táviratára a következőket válaszolta: „Kinevezésem alkalmából hozzám intézett szívveljes üdvözlőt hálás szívvel köszönöm és biztos a hittem, hogy intézményeink közötti együttműködés a jövőben is a legtisztább mértékben biztosítva lesz. Üdvözölöm Excellenciádat, a román országorság minden tagját és a német ifjuság egyeteme nevében a legjobb eredményeket és boldogulást kívánom.”

— Új pénzügyi ellenőrök. A bucuresti lapok közlik a pénzügyminisztériumban megtartott pénzügyi ellenőrvizsgán átmentek névsorát. A sikeresen levizsgázottak közül a nagyváradi pénzügyigazgatóságához kinevezték Pereni Aurél és Sándor Gézát.

— Kilencvenézer lei örökségért páratlan kegyetlenséggel meggyilkoltak egy mészáros. Bucurestiből jelentik: Az okiráltságbeli Pancu városkában borzalmas rablógyilkosság történt. Leib Ábrahám mészáros a napokban jelentős összegű örökséghez jutott. A hír a városkában szájról-szájra szállt és így megtudták azt Ceman Vasile és Hristodor Lupu iparosok is. A két iparos elhatározta, hogy a mészárosot kirabolja. Szombaton este behatoltak a mészáros házába és az alvó embert egy doronggal fejbévágták. A szerencsétlen embert ezután megkötözték, száját felnekeltek és egyetlen gyermekét megkötözve, egy mészárosot, mint a gyermeket rettenetesen kínozták mindaddig, amíg a mészáros megmondotta, hogy hol tartja az örökségként kapott pénzt. A rablók a szekrényben, egy ócska felöltő zsebében meg is találták a 90.000 lei készpénzt. Az összeget magukhoz véve, a mészárosot megölték, majd eltávoztak és megszöktek a helységből.

— MINDENKI GONDOSKODJÉK IDEJÉBEN KÖLAJSZÜKSÉGLETÉNEK FEDEZÉSÉRŐL. Ismeretes, hogy az aradi kereskedelmi és iparkamara körlevelet intézett az aradi vállalatokhoz, amelyek figyelmét felhívta arra a körülményre, hogy a belügyminiszterium rendelkezése értelmében az összes vállalatok kötelesek még augusztus hónapjában beszerezni 1941. április elejéig terjedő petrolium- és benzinszükségletüket, tekintettel arra, hogy szeptember hónaptól kezdve a román petrolium-ciszternyavagon-parknak más szállítási lehetőségei nem lesznek és így nem lesz abban a helyzetben, hogy a lerakatok és a lakosság szükségletét kielégítse. Aradváros vezetősége most ezzel kapcsolatban ismét figyelmébe ajánlotta, hogy feltétlenül gondoskodjanak a lakosság szükségletének fedezéséről.

— Temesváron leszállították a kenyér árát. Temesváron a kenyérintőn kialakult súlyos helyzetben némi enyhülés állott be a hatóságok erélyes intézkedései következtében. A városházán a pékiparosok bevonásával értekezlet volt, amelyen mindenekelőtt a lisztellátás kérdését tárgyalták meg. A malmok képviselői rámutattak arra, hogy a buzaárak egyre emelkedő irányzatot mutatnak, egy vagon buzáért már 75-77 ezer leit kérnek a malmok kénytelenek tehát a lisztárakat a buzaárakhoz igazítani. Ezzel szemben a kormány az egységes liszt árát a vagonkénti 68 ezer leies buzaárnak megfelelően maximálta. A pékiparosok közölték, hogy a nullásliszt-állományuk kielégítő, ezzel szemben a barna és félbarna kenyérhez szükséges liszt alig áll rendelkezésükre. A Prohaska-malom részéről bejelentették, hogy hajlandók nullás lisztet 13 leies áron, továbbá barna és félbarna lisztet is a város ellátására szállítani. Végül is a város augusztus 15-ig a nullás lisztből készült fehér kenyér árát 14 leiben, a félbarna kenyérét pedig 12 leiben állapította meg ami némi árleszállítást jelent az eddigi 15 és 12,25 leies árakhoz viszonyítva. A pékek kötelesek fehér és félbarna kenyéret egyenlő mennyiségben forgalomba hozni. A barna kenyér ára továbbra is 8,50 lei kilónként.

Hetvenéves székely gazda borzalmas medvekalandja

Csikszeredáról jelentik: Véres medvekalandban volt része Pál József 70 éves csikdánfalvi székely gazdának.

Pál József a csikkarcfalvi „Vigvázko” nevű szikla alatti legelőn négy marháját legeltette. Unalmában felmászott a közelben levő „Asztalkó” nevű nagyméretű kőtömbre és azon böngészgette a bevésett neveket. Éppen le akart szállni a kőlapról, amikor

a közeli erdő sűrűjéből egy hatalmas anyamedve lépett ki négy bocskis kíséretében.

Az öreg székely ijedtében megcsuszott a kőlap szélén és lezuhant a földre.

Az anyamedve erre rárohant a magatehetetlen öregemberre, farkóját lehuzta, fején, majd jobb halántékán tizenkét centiméteres sebet ejtett karmaival, néhányszor arculított, aztán meglaparta jobbkarját és jobb combját.

Ezután a négy bocscsal ismét eljött az erdőben.

Az öreg székely, ahogy az ijedségtől magához tért, felcélódott és éjvánszorgott közeli szállására, ahol a pástzoremberek segítségére siettek és levitték a közeli Karcfalva községbe. Élthes Endre dr. orvos kimosta és bekötözte sebeit. A hetvenéves székely bámulatos szívósságot tanúsított.

Életbelepteti az aradi vársvézetőség a községi temetkezési vállalatról szóló szabályrendeletet

Az érdekelt vállalatok megfelelnek a szabályrendeletnek

Aradváros vezetősége olyan szabályrendeletet készített, amely szerint városi temetkezési vállalatot létesítenek. A szabályrendeletet a királyi székfőtársaság elismerte és így a városvezetőség elhatározta annak életbeleptetését. A szabályrendelet, egyebek között a halottak elszállításáról is intézkedik. Így, valahányszor megállapítják, hogy a halált fertőző betegség okozta, a holttestet legkésőbb négy órán belül a halottasházba kell szállítani. Nem szabad a halottakat magánlakásokban felravatalozni. Kivétel csak a város egészségügyi szolgálat hozzájárulása alapján tehető. A holttestek elszállítását Aradváros területén a városi temetkezési vállalat végzi kizárólagossági joggal, akár saját kezelésben, akár a jogkoncesszióba adásával. A felravatalozást is csak a városi temetkezési vállalat végezheti. Ugyanez vonatkozik a temetés megrendezésére. A szabályrendelet 12. szakasza megengedi, hogy magánvállalatok temetkezési cikkeket, koporsókat, stb. áruljanak, de ravatalozást, halottszállítást és temetést nem végezhetnek.

A városi temetkezési szolgálat, amelyet külön céggé kell jegyezni, a törvénytől, a városi főorvosi hivatal állandó felügyelete mellett működik. A vállalat foglalkozhat temetkezési cikkek gyártásával és eladásával is, de ezen a téren egyedüli jogot nem élvez. A szabályrendelet intézkedésének áthágóit ezer leitől ötezer leig terjedő büntetéssel sújtják.

Ez a szabályrendelet igazságszolgáltatási uton támadható meg, a közigazgatási tábla előtt.

Értesülésünk szerint az érdekelt vállalatok az illetékes fórumoknál megfelelnek a szabályrendeletnek.

A megszállott lengyel terület a „Vezérkormányzás” nevet kapta

Krakóból jelentik: A Vezér parancsára Franck kormányzó megszüntette a németek által megszállott lengyel terület „lengyel kormányzás” elnevezését és a jövőben csupán „Vezérkormányzás” néven ismerik ezt a területet. Több kormányzó, osztályfőnök áll majd a vezérkormányzó rendelkezésére.

— Mindenki 50 kilogramm petroliumot vásárolhat Nagyvaradon. Rendelet érkezett a nagyváradi városházára, a nemzetgazdasági minisztériumból. A rendelet felszólítja a város vezetőséget, hogy közöljék az új katonai hatóságokkal, mint a polgári lakossággal, hogy tekintettel az előrelátható szállítási nehézségekre, amelyek a téli hónapokban bekövetkezhetnek: 1940. augusztus 31-ig mindenki szerezzen be annyi petroliumot, amennyi 1941. április 1-ig fedezi háztartása szükségleteit. A minisztérium azonban gondos előrelátással és a bekövetkező vagonhiányra való tekintettel hozta meg a fenti rendelkezést. A rendelet értelmében minden család 50 kgr. petroliumot tehet el a téli hónapokra. A nemzetgazdasági minisztérium felhívja a lakosság figyelmét arra, hogy nem kell tartani petrolium-hiánytól, mert a fogyasztási szükségletet teljes egészében ki tudják elégíteni.

Gyakrabban vetkezzünk, ha sokat tesszünk.

— Cigányzenekar-vezetők szindikátusa alakult Magyarországon. Budapestről jelentik: A cigányzenészek országos szövetsége felhívta, amelyet tudvalevőleg feloszlattak megalakult a magyar cigányzenekar-vezetők szindikátusa.

— A zsidó-törvény 11. szakaszának értelmezésével kapcsolatban az Aradi Közlöny augusztus 11-iki számának 10-ik oldalán közölt cikkünk 25. sorába sajtóhiba került. Eszerint ebben a sorban helyesen „vérszerinti románok” kifejezés olvasandó „vérszerinti románok” kifejezés helyett.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTARAK:

VOITEK gyógyszerár, Bulv. Regina Maria
DANCIU gyógyszerár, Piata Mihai Viteazu
BERNATH gyógyszerár, állomással szemben
BERGER gyógyszerár, Saguna ut.

Adakozzunk a magyar közművelődésre!

A Magyar Népközség könyvtára minden ma-

gyarnak rendelkezésére áll díjtalanul, A tárgymutató elkészítése előtt könyvadományok szives beküldését kérjük a Iosif Vulcan ucca 12. szám alatt levő Központi Irodába

SPORT KÖZLÖNY

A Ripensia elleni mérkőzéssel készülődik a Gloria a bajnoki idényre

Nagy játékerőt képviselő csapatot szerveznek a kék-sárgák

Az A) divízióban felkerült Gloria nagy gondal készülődik a bajnoki idényre és népes edzést tartott, amelyen a játékosok csaknem kivétel nélkül megjelentek. A kék-sárgák ebben a bajnoki esztendőben a táblázat élcsoportjában akarnak végezni és olyan csapatot kívánnak összehozni, amely méltóképen reprezentálja Arad sportját.

A vezetőség elhatározta, hogy a rendelkezésre álló játékosgárdát megerősíti és, e célból tárgyalások folynak a Gloria és az AMTE vezetősége között Gerold, Igna és Batrin átengedése vonatkozólag. Amennyiben a tárgyalások eredményre vezetnek, úgy a három kitűnő AMTE játékos az őszi idényben a Gloria csapatát fogja erősíteni. A Gloria ezenkívül kiegészíti Adocot is, ki az elmúlt bajnoki évben a bu-

garestii kerületi bajnok Olimpia csapatában játszott és lehetséges, hogy Adocot is leszerzö-

ttetik. A bajnokságra való előkészületek során vasárnap már komoly mérkőzést bonyolítanak le a kék-sárgák és ennek keretében a temesvári Ripensiaival mérik össze erejüket. A Ripensia ellen — ha a folyamatban levő tárgyalások eredményesen zárulnak — a következő csapatot állítja ki a Gloria:

Gerold — Régnér (Adoc), Volentir — Sicolovan, Cădrea, Micola — Tudor (Igna), Fritz, Mladin, Henegar, Batrin.

Valószínűleg a vasárnapi mérkőzésen szö-

hoz jut a fentiekén kívül Slavei, Farkas III, Mercea vagy Siboteanu is.

Az idény első komolyabb mérkőzése iránt sportkörökben élénk érdeklődés nyilvánul meg.

Nagy érdeklődés az AMTE játékosai iránt

Hat egyesület keres öt játékost

Az AMTE játékosai iránt az A) ligás egyesületek körében óriási érdeklődés mutatkozik és hat egyesület vetekszik a nevesebb játékosokért. A legtöbb Batrint szeretnék megszerezni és a neves szélső iránt az aradi Glorián kívül a Gloria CFR, az FC Braila, az FC Craiova és az UDR érdeklődik. Geroldot a Gloria és az UDR akarja megszerezni. Szaniszlóra az FC Craiova és a kolozsvári Victoria pályázik. Szur-

gvi az FC Craiova és az FC Braila szeretné leszerződtetni, Ignát pedig a Gloria és az FC Braila szeretné megnyerni. Az AMTE vezetőségében meg van a hajlandóság, hogy a játékosokat átengedje és amint a vezetőség köréből értesültünk, annak az egyesületnek fogják a játékosokat átadni, amelyik a legtöbbet igéri és fizeti a futballistáért.

Hírbig Romániában versenyzik?

A román atlétikai szövetség lépéseket tett Berlinben, hogy a szeptember 8-ára kitűzött román-német atlétikai mérkőzés, amely valószínűleg Bucuresstben lesz, Németország csapatában részt vegyen Hírbig 400 és 800 méteres világbajnok is. Ha az atlétikai szövetség közben járása sikerrel jár a sportközönségnek akkor a lesz a világ legjobb középtávfutója versenyés közben látni

A legnépszerűbb német motorkerékpárversenyzők is részt vesznek a brassói nagydíjért rendezett versenyen

Az Universul Sport jelentése szerint Brassóba érkezett Tinemann, a német motoros sport vezetője, aki pénteken felveszi az érintkezést a román hivatalos személyekkel, hogy a német motorkerékpáros és gépkocsiversenyzők részvételéről tárgyaljon a Brassói és Bucuressti nagydíjért rendezendő versenyeken. Tinemann kijelentette, hogy eddig biztosra vehető az „Auto Union” hivatalos motorkerékpáros részvétele a 350 köbcentiméteres versenyeken. A csapat tagjai: Kluge, Kleinsmann és Wirkle, világszerte ismert motorkerékpáros versenyzők.

O Calligaris, az olasz válogatott csapat egykori kiváló háttérjátékosa leszerződött a torinói Juventushoz edzőnek, Calligaris, mint ifjúsági játékos, a Juventusban kezdte sportkarrierjét.

Az FC Braila csapata készülődik a bajnokságra és a vezetőség erősíteni kívánja a csapatot. Tárgyalásokat folytatnak több játékosal így Hanga Damian a Carpatiból, Bogdan H. az U. Tricolorból, Demény a Gloria CFR-től tárgyal a brailai egyesülettel.

O A gödöllői nagy nemzetközi teniszverseny hét-
től kezdődött és az első nap eredményei a következők. Női egyes: Bárd—Fehér 6:2, 6:4 Zsitvayné—Gergely 6:2, 2:6, 6:4. Vegyespáros: Romanoni Tonoll—Csink Fehér 6:0, 6:2. Frigyesy, Körömczy—Bánó Jussits 6:3, 6:3. Férfi egyes: Szigeti—Csinik 6:4, 6:2. Bánó—Fehér 6:0, 6:1. Szigeti—Alber: 6:1, 6:0. A második nap megkezdése az olasz Tonoll veresége Az eredmények: Női egyes: Jussits—Tonoll 6:3, 9:7 Florian—Jávori 6:6, 6:4. Férfi egyes: Szentpéteri—Tornyay 6:4, 6:4. Stolpa—Katonka 6:2, 7:5 Romanoni—Macskási 6:4, 6:4. Asbóth—Bolgár 6:0, 6:3. Férfi páros: Asbóth, Gábor—Macskási, Straub 6:4, 6:3.

Kapásból!

LIVORNÓBAN, az ottani nemzetközi teniszverseny női egyesének döntőjében Somogyi Klári 2:6 6:1, 8:6 arányban győzte le Szilvássy. A férfi egyesben Cucelli, Del Bella, Szentpéteri a sorrend.

AZ OSTMARKI kerületben szeptember 1-én kezdődött a bajnokság. A bajnok Rapidnak az első fordulóban az Admira lesz az ellenfele

A MAGYAR nemzeti bajnokság első csoportjába való bejutásért minősítő mérkőzéseket játszanak és a döntő vasárnap Budapesten kerül lebonyolításra az MTK pályán. A MÁVAG és a BSZKRT csapat össze a fontos mérkőzésen.

TEKESPORT

A Fortuna „Bronzember” vándordíj mérkőzések második napján vasárnap, tovább folytatódnak a küzdelmek a pompás vándordíjért. Mint már megemlékeztünk róla, az első napi mérkőzések után az AAC és Infratirea maradnak veretlenek, míg öt csapat egy-egy vereséggel még teljes eséllyel veszi fel a küzdelmet a vándordíjért. A vasárnapi mérkőzések ismét tíz óraor kezdődnek, a múlt hétről elmaradt Tricolor—Transilvania mérkőzéssel. A vasárnapi mérkőzések sorrendje a következő:

- Délelőtt 10 óraor: Tricolor—Transilvania.
- Délelőtt 11 óraor: Fortuna—Prietenii.
- Délelőtt 12-ór: Metal.—Tric.—Trans. győztese.
- Délután 4 óraor: AAC—Infratirea.
- Délután 5 óraor: A II. és III. mérk. győztesei.
- Délután 6 óraor: A IV. mérk. vesztese az V. mérk. győztesével.
- Délután 7 óraor: A IV. és VI. mérk. győztesei, amennyiben még nem játszottak volna egymással.

A Transilvania—Prietenii emlékszálló mérkőzés első fordulóját este 9 óraor játszotta le a két, tartalékokkal teletűzdelt csapat a München vendéglő verseny pályáján, mely mérkőzés a Transilvania 172:162 arányú győzelmével végződött. A második forduló vasárnap lesz a Prietenii pályán.

A Metallurgistul jubiláris egyéni verseny szombaton és vasárnap kerül lebonyolításra a vasasok pályáján, a Farkasveremben. A gazdag díjazású verseny szombati este 8 óraor kezdődik és vasárnap este 9 óraor a holtversenyeket eldöntő rádabásokkal végződik.

A TERMÉSZET ÉLETE

A természet védelméről

Amikor nagyrabecsült napilapjaink T. Szerkesztősegeivel megállapodtam afölött, hogy a természet életének egy-egy mozzanatát megelevenítem b. lapjuk hasábján, tettem ezt azért hogy az örök élet titokzatosságának szent törvényeit, földünk életének egymással szembeni szoros kapcsolatait megismertessék, megkedveltessem szeretett embertársaimmal. Hogy miért van arra szüksége annak a várost lakó embertársamnak, akinek mód adatik ahhoz, hogy az életéhez szükséges feltételeket anélkül is megtalálja, legyen rövid válaszom rá az, hogy amidőn izgalmas napi munkáiból egy-egy órára visszavonulhat a természet életének egy-egy érintetlen bölcsőjéhez, ott nan szinte megújíthatja, felfrissülve tér vissza napi munkájához. És tenéked, kedves falunlakó embertársam, azért van szükséged a természet életének eme ismeretére, mert részben előtjed zajlik le az a vigan szí küzdelme a természet életének, amely az ember életlehetőségét is elősegíti. Az a te bölcsőd, az a te orvosod, amely életet és megújítást rejtget számodra.

Nincs szomorúbb látvány a természet ölében, minth amikor egy vidéknek nincs meg a rendes állatvilága. Azt a vidéket hasonlíthatjuk egy olyan emberhez, amelynek hiányzik valamelyik testrésze. Amidőn kint, állunk egy szépenviruló réten, sok minden láthat szemünk Egészségesen sarjadozó, növekvő növényeket. A növények között futkosó a levegőben röpködő rovarokat, madarakat és még egyéb állatokat, embereket. Ezekre azt mondjuk, hogy élet a földön. Ha ennek a nagy életközösségnek külön-külön bevillagítunk az életébe, azt tapasztalhatjuk, hogy azoknak a létkérdése nagyon szorosan egymáshoz van láncolva.

A növényvilágnak köszönhetjük az élető levegőt. A növények túlyomó részben viszont a rovarvilágnak. Hogy a rovar és növényvilág egymás rovására tulsulyba el ne szaporodjon arra gondia van a sok rovarevő madaraknak és egyéb állatoknak. Flóttunk a példa, ha egy vidéken valami rovar-invázió fellép, ott feltétlen nagy számban fogjuk észlelni azokat a madár és egyéb állatfajokat, amelyek az élelmüket a tulsulyba elszaporodott rovarokból kapiák.

A természetnek egy ilyen szép kiegyensúlyozó munkája volt látható 1926-ban, Háromszék megye egyik hegyvidéki járásában. A jelzett évben igen nagy számban lepték el több község határát a mezei egerek milliói. Utón, utfélen a földeken egérynkakkal volt tele a határ. Az egerek megjelenése után nem sokára nagy számban voltak láthatók az egerésző ölyvek, vércsék, több volt a bagoly és egyéb olyan madár-rítkaság, amelyek egerekkel is táplálkoznak. Róka, vadmacska, görény, menyét is nagyobb számmal volt mint az előző években. Az egerek száma azonban alig észrevehetően csökkent. Aratás után a határtjáró emberek beszélték, hogy az egerek kezdtek pusztulni, mert megtámadták őket a kullancsok. Ez a kullancsinvázió olyan erős volt, hogy egy-egy egéren annyi volt a kulláncs, hogy menni sem tudtát jölni. A kulláncs, ez a nemkívánatos rovar segítségére sietett a meggyérített számu, fönt leint állatoknak és madaraknak, saz egerek, a növények egyik nagy pusztítói elpusztultak, az egyensúly újra helyreállt.

Az 1700-as években R. H. Francé szerint György szász fejedelem 44 év alatt 15740 szarvast, 31170 őzet, 31902 vaddisznót 238 medvét, 12047 nyulat, 37 darab hódot pusztított ki sajátkezűleg mint vadász részben a saját, részben mint vendég, más vadászterületén.

Nem hinném, hogy volna olyan vadász, aki ezt az állatpusztítást vadászdiócsőségnek könyvelné el György szász király javára. Ezt a nagy barbár állatpusztítást a mai időkben érzi Szászország és vidéke, mert Belgium, a modern vadászfegyverek hazája után Szászország az az ország, ahol legsivárabb a vadállomány. Ha ennek a természetben értett nagy csorbának a következményei után kutatnánk, meg lehetne találni abban az országban a bélyegét annak a nagy barbárságnak, amit a kipusztított állatok helyett most emberi kéz és ész, kell hogy egyensúlyba tartson a természet életében.

A fegyvergyártási technika, modernebbnél-modernebb ödöklő fegyvereket ad az emberiség kezébe, aminek következményét az állatok lassu kipusztulásában észlelhetjük. A vadásztársadalomnak e szerény kötelessége az, hogy ahol a természet e szép berendezkedésének a felforgatását sportszerűleg üzlik, nyuítsa ki oda védő karját olyanformán, hogy legalább inséges téli időszakban mesterséges életök felállításával és a vadászati szabályok pontosabb betartásával lassítson a vadállomány rohamos pusztulásán.

BIRO PÁL

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Intézkedések az ezer leien aluli számlák bélyegzéséről

Az Aradi Közlöny legutóbb teljes részletességgel ismertette a Monitorul Oficial augusztus 10-iki számában megjelent adótörvényt. Közöltük azt is, hogy módosították a bélyegtörvény 14. szakaszának 13. paragrafusát és ennek megfelelően a jövőben a számlák bélyegilletékét ezrelékben és nem százalékban számítják. Ez a rendelkezés lényegesen megváltoztatja az ezer leien aluli számlák felülbélyegzésének módjait. Ennek a módosításnak megjelelése, ugyanis az ezer leien aluli számlák felülbélyegzésénél a kiszámítás száz leienként történt és minden megkezdett százast egész száz leienek tekintették a bélyegtörvény 34. szakaszában foglalt utasításoknak megfelelően, ezentúl ez a rendszer megszűnik és az összes ezer leien aluli számlákra 6 lei bélyegzet kell ragasztani. Így tehát augusztus 10-től kezdve az ezer leien aluli számlákra — akár 100, 200, 300, stb. leies összegekről állították ki azokat — 6 lei okmánybélyeg ragasztandó.

Azon esetekben, amikor a számla értéke az

ezer leit meghaladja a megkezdett ezres összeget egész ezreseknek tekintik, amint az a múltban is történt. A pénzügyminiszterium külön felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy a kereskedők és iparosok között történő eladások esetében föltétlenül ki kell állítani számlát, függetlenül az eladott áru értékétől. A 3000 leien aluli eladások csak abban az esetben mentesülnek a számla kötelezettség alól, ha az árut magánfeleknek adták el.

Ami a 100 leien aluli számlákat illeti, ezek csak a repülőbélyeg lerovása alól mentesülnek, mert számlahelyezet bármilyen kis összegű számlára kell ragasztani. Az ezer leig terjedő összegű számlák esetében a repülőbélyeg kiszámításának eljárása változatlan marad úgy ahogyan azt a tégügyi alap 1939. június 10-iki rendeletében körvonalazták, vagyis 1 leutól 100 leig a számla mentesül a repülőbélyeg alól 101—300 leig 1 leu, 301—500 leig 3 lei, 501—1000 leig 4 lei repülőbélyegzetet kell leróni.

Esnek a fegyverkezési részvények árfolyamai

A német márka kiszorítja a tőzsdékről az angol fontot

Az európai tőzsdéket jelenleg a tartózkodás és az üzletkötések csökkenése jellemzi. Ennek ellenére már most tapasztalhatók bizonyos átalakulás jelei.

Az angol font visszavonulóban van az európai tőzsdékről és a devizák sorában egyre inkább az első helyet a német márka foglalja el. Ugyancsak visszaszorulnak a nagy fegyverkezési trösztök részvényei is. Az osztrák, amszterdami, valamint a párisi tőzsdék ismét megnyitottak, az üzletkötések azonban szűk keretek között mozognak. Spekulációs irányzatok nem tapasztalhatók és az üzletkötések főképpen az állampapírokra szorítkoznak. A svájci tőzsdék, amelyek tevékenysége főképpen a tőkepiacra volt alapítva, mérsékelt tevékenységet folytatnak, amely a spekuláció minden lehetőségét kizárja. A határidőüzle-

tek megszűntek és az árfolyamkülönbségek minimálisak. Annak ellenére, hogy a zürichi, bázeli és genji tőzsdéken az üzletkötések száma csökkent, az irányzat meglehetősen szilárd. Az északi tőzsdék közül csak Stockholm őrizte meg a normális tevékenység ütemét. Ennek ellenére a svéd Nemzeti Bank megtiltotta a magántulajdonban lévő arany vásárlását.

Figyelemreméltó a berlini tőzsde szilárd irányzata, amely az olcsó pénz politikájának elismerésén alapszik. A befektetések egyre inkább tapasztalhatók a berlini piacon. Az üzletkötések főképpen az értékpapírokra szorítkoznak. Bécsben különösen a villanyipari vállalatok részvényeinek árfolyama emelkedett, ugyanakkor pedig nagy az érdeklődés a bankok részvényei iránt is.

Agabonakereskedők szövetsége emlékiratot készít a gabonakereskedelem szabályozásával kapcsolatban

A Monitorul Oficial augusztus 12-iki száma közli azt a rendelet-törvényt, amely a tengeri, rozs, árpa és zab árát állapítja meg. A rendelet-törvény értelmében a „lófogú” tengeri vagononkénti ára 49 ezer lei loco termelőállomás. A pignetto és cinquatin tengeri ára 15, míg a korcs és román tengeri ára 10 százalékkal magasabb. Ez az ár 14 százalékos nedvességgel rendelkező tengerire vonatkozik. Minden kevesebb vagy több nedvességi fok esetében külön 1 százalékos számitanak hozzá az árhoz vagy vonnak le az árból. A rozs esetében vagononként 52 ezer leies árat állapítottak meg, 58 kg. fajsúlyu és 3 százalékos idegen anyagot tartalmazó árut alapul véve. Az árna kötelező ára vagonként 40.000 lei, 61 kg. fajsúlyu és 4 százalékos idegen anyagot tartalmazó árut véve alapul. A zab ára pedig 42 ezer lei, 44 kg. fajsúlyu és 4 százalékos idegen anyagot tartalmazó árut alapul véve. Az október és november hónapokban eladott rozs, árpa és zab árához ezer lei többletet számítanak vagononként, míg a decemberben és januárban eladott rozs, árpa és zab árához vagononként kétezer leit. A rendelet-törvény 6. szakasza értelmében mindazokat, akik más árat fizetnek, mint a rendelet-törvény megállapít, megbüntetik.

A fenti rendelet-törvény intézkedései bizonyos tájékoztatást igényelnek az érdekeltek körében. A buzátló eltérően, amelynek esetében a megállapított ár minimálisnak tekintendő, a tengeri, rozs, árpa és zab esetében fix és kötelező árakat állapítottak meg.

A rendelet-törvény 6. szakasza pedig azokat bünteti, akik más árat (tehát kisebbet vagy magasabbat) fizetnek ezekért a termékekért, mint amelyet a rendelet-törvény megállapít. A különbség tehát az, hogy a buza esetében magasabb ár fizethető, mint amelyet a törvény megállapít, viszont alacsonyabb nem.

Az „Argus” jelentése szerint ilyen körülmények között a fenti termékek belöldi kereskedelme megszűntnek tekinthető. A termelőtől ilyen körülmények között csak az exportőrök vásárolhatnak, mert a kereskedők, akik belöldön akarják az árut értékesíteni, nem hajthatják be azt az árkülönbözetet, amely számukra a különböző költségek fedezetét, valamint a hasznot biztosítja. Mindezekre való tekintettel a gabonakereskedők egyesülete Bucurestiben ülést tart, amelyen a fenti kérdésekkel foglalkozik, egyben pedig az ügyben emlékiratot dolgoz ki, amelyet a kormány illetékes tényezői elé terjesztenek.

— Románia is részt vesz a várnai nemzetközi vásáron. Bucurestiből jelenti a Radar: A várnai nemzetközi vásáron Románia is részt vesz. A román csarnok létesítésében a külkereskedelmi és propagandaiügyi minisztérium működött közre. A várnai vásár augusztus 17-ikén kezdődik.

— A SZESZ ELADÁSI ÁRA. A pénzügyminiszterium augusztus 14-iki hatállyal a fogyasztók számára eladott szesz eladási árát a következőképpen állapította meg: Finomított szesz 140 lei literenként, denaturált szesz 86 fokos 40 lei literenként, 65 fokos denaturált szesz 60 lei literenként, 30 fokos cukka 56 lei literenként.

Megérkeztek Aradra az 1 leies nemzetvédelmi bélyegek

Az aradi pénzügyigazgatóságra megérkeztek az 1 leies nemzetvédelmi bélyegek és már meg is kezdték azoknak az érdekeltek részére való kiosztását.

Ezeknek az 1 leies bélyegeknek alkalmazásával kapcsolatban a pénzügyminiszterium újból felhívja a közönség figyelmét arra, hogy azon áruk kivételével, amelyeket mentesítettek a 2 százalékos illeték alól, az 50 leien aluli eladások esetében föltétlenül le kell róni az 1 leies illetéket, függetlenül attól, hogy milyen 50 leien aluli összegről van szó. Így tehát akár egy leies vásárlás után is fizetni kell az egy leies bélyegzet.

Az ország június havi külkereskedelmi forgalma

A most közzétett kimutatás szerint ez év június hónapjában 534.492 mázsa éru került behozatalra összesen 2 milliárd 570 millió lei értékben (1939 júniusában: 791.784 mázsa, összesen 2 milliárd 305 millió lei értékben) míg a kivitel a következőképpen alakult: 3 millió 774 ezer mázsa, 2 milliárd 916 lei értékben (1940 júniusában 7 millió 339 ezer mázsa, összesen 2 milliárd 420 millió lei értékben). A fentiekből kitűnik, hogy az elmúlt év óta az árakban lényeges emelkedés állott be, mert körülbelül félfannyi áruért fizettek ugyanannyit, mint egy évvel ezelőtt.

Megállapították a petróleum új hivatalos árát

A nemzetgazdasági minisztérium a Monitorul Oficial augusztus 12-iki számában rendeletet tett közre, amelyben új maximális árakat állapít meg a petróleum nagybani és kiskereskedelmi árusításánál. Az erdélyi megyeszékhelyekre megállapított árak a következők: Gyulafehérvár 4 lei kilonként nagyban és 4 lei literenként kicsiben, Brassó kilonként nagyban 3,65, kicsiben literenként 3,50 lei. Csikszereda 3,90 és 3,50 lei (az első száma kilonkénti angróár, a második szám a literenkénti detálár) Kolozsvár 4,85 és 4,50, Fogaras 3,85 és 3,50, Déva 4,40 és 4, Marosvásárhely 4,40 és 4, Beszterce 4,85 és 4,50, Székelyudvarhely 4,30 és 4, Zilah 4,90 és 4,50, Nagyszombat 4,30 és 4, Dés 4,85 és 4,50, Segesvár 4,30 és 4, Balázsfalva 4,35 és 4, Sepsiszentgyörgy 3,70 és 3,50, Torda 4,40 és 4, Oravica 4,95 és 4,50, Lugos 4,85 és 4,50, Temesvár 4,90 és 4,50, Arad 4,90 és 4,50, Nagyváradi 4,90 és 4,50, Szatmár 5 és 4,50, Máramarosszigeten pedig 5,45 és 5 lei. A megyék többi helységében a megyeszékhelyek részére megállapított ár alapján a községi előjáróság vagy polgármesteri hivatal állapítja meg a maximális árakat, a szállítási utjának és nehézségeinek, a szállítási költségek és a viszonteladó törvényes hasznának figyelembevételével. Ezeket az árakat a megvevőknek hagyják jóvá. Ha a városok helyi illetékeket szednek, azok összegét hozzá kell számítani a hivatalos petróleumárakhoz.

— Emeltek egyes petróleumtermékek fogyasztási illetékét. A Monitorul Oficial augusztus 12-iki száma rendelet-törvényt közöl, amelynek értelmében az alább felsorolt petróleumtermékek esetében a következő fogyasztási illetékeket állapították meg: a) A 0,785 sűrűségű terjedő gázolin és benzinnél kg.-ként: 9,50 lei. b) A 786—0,804 sűrűségű terjedő különleges könnyű „white spirit” petróleum esetében kg.-ként 9,50 lei. c) Bármilyen más fűtőanyag, amely: közvetlenül párolás által, vagy keveréssel állítanak elő kg.-ként 0,70 lei. d) A 0,901—0,980 sűrűségű ásványolajok kg.-ként: 16 lei. e) Pakura, maradványok kg.-ként 0,45 lei. A raktárakban lévő áruk esetében a különbözözetet le kell fizetni. Erre való tekintettel mindazon lerakatok, illetve kereskedők, akik a fenti anyagokkal rendelkeznek kötelesek azok mennyiségét, augusztus 12-ikétől számított 10 napon belül a pénzügyigazgatóságon bejelenteni. Azokat, akik a fenti kötelezettségnek nem tesznek eleget, szigorúan megbüntetik.

— Az Amerikában levő francia arany sorsa. A DNB jelenti: A Pétain-kormány az Egyesült-Államok által való elismerése végérvényesen rendezettnek tekinthető, amint az a jólétesült sajtó kommentárjaiból kitűnik. Ez a körülmény azt vonja maga után, hogy a francia kormány az Egyesült-Államokban levő francia értékekre kimondott zárlat feloldását kérheti. Mivel azonban az Egyesült-Államok nem akarja ezeket az értékeket olyan célokra rendelkezésre bocsátani, amelyek nem egyeznek az Egyesült-Államok érdekeivel, Morgenthau amerikai pénzügyminiszter módot talált arra, hogy a zárlat feloldását megkerülje. Az amerikai pénzügyminiszter ugyanis azt javasolta, hogy az említett értékeket a franciák 4,5 milliárdos háborús adósságának fedezésére tartsák vissza. A francia arany jelentős részét egyébként a német csapatok Párisba való bevonulása előtt Bullitt amerikai nagykövet juttatta el biztos helyre, majd pedig ezt a mennyiséget, amelynek értéke 300 millió dollár volt, Amerikába szállították.

Legújabb jelentéseink:

Szerdán este újabb légitámadást intéztek Anglia ellen

Berlin. Hivatalos forrásból érkezett hírek szerint a német repülőgépek hatalmas számban szerdán este újból elindultak Anglia felé. A német gépek németországi, hollandiai és belgumi támaszpontjaikról indulnak és az erősen felhős ég kiválóan alkalmas volt arra, hogy észrevétlenül eljuthassanak az angol partokig. Beaver-től körökből nem szivárgott ki, hogy milyen parancsot kaptak az újbóli támadásra induló angol gépek, azonban katonai megfigyelők véleménye szerint ezúttal sem lesz képes az angol légvédelem a német

légvédelem megállítására és a németek közötti csatákat feltétlenül el fogják érni.

London. A légügyi miniszter jelentése szerint a La Manche feletti légköri viszonyok nagyon kedveznek a német támadásnak és ősz előtt akarnak — a jelek szerint — a németek mindent megtenni, hogy a partraszállást Angliában kierőszakolják. Ugyanaz a taktikájuk — írja a Reuter — mint Lengyelországban volt: előbb a légiuralmat akarják magukénak tudni, hogy aztán szárazföldi hadseregeiket indíthassák utnak.

Eles konfliktus Gort főparancsnok és az angol légügyi miniszter között

Stockholm. A svéd lapok szerint a német támadások következtében súlyos ellentétek keletkeztek az angol kormányban. Gort főparancsnok súlyos szemrehányást tett Beaverbrook légügyi miniszternek, aki utasítást adott az angol vadászgépeknek, hogy ne szálljanak harcba a német vadászgépekkel és csupán a romboló és bombázó gépekkel szemben fejtessen ki ellenállást.

Hétfőn Churchill elnöklété alatt szűkebb tanácskozás volt melyen a légügyi miniszter követelte, hogy az angol vadászgépeket kimélik, mire Gort azt felelte, hogy míg a vadászgépeket kimélik, közben elveszhet Anglia. Láthatólag a légügyi miniszter álláspontja győzött egyelőre, de a konfliktusnak rövidesen súlyos következményei lesznek.

Angol repülőgépek jelentek meg Berlin felett

Berlin. Hivatalosan jelentik, hogy több angol repülőgép ma megközelítette a birodalmi fővárost, sőt Berlin felett is elrepült. Az angol gépek azon-

ban rövid körrepülések után, anélkül, hogy bombákat dobtak volna a német fővárosra, eltávoztak.

Családvédelmi intézkedések Franciaországban

Genf. (Rador). A „Le Petit Dauphinois” című lap jelentése szerint Franciaországban a jövőben megváltoztatják a házastársak válási eljárását. A törvény által előírt új válási módot hosszadalmasabb lesz, ugyancsak megszüntetik azt a jogszabályt is, amely szerint az ágytól való elválás után automatikusan válással változik át.

Genf. A francia minisztertanács szerdán nagyfontosságú rendeletet adott ki mely törvényerővel megszünteti az összes franciaországi titkos egyesületek és társaságok működését. A rendelet bejelenti, hogy min-

den egyes titkos társaságra és egyesületre vonatkozólag külön rendeleti törvény fog megjelenni. A rendelet ezenkívül kimondja, hogy titkos társaságok felszámolása és ügyeik felszámolása után, azok minden ingó és ingatlan vagyonát elkobozzák és állami közcélokra és jótékony alapra fordítják.

Clermont-Ferrand. A kettéosztott Franciaországban szükségessé vált még egy hóhérr. Ezért most Marseilleben a megnevezett terület igazságszolgáltatása számára új hóhérré állást kreáltak.

Az olasz kormány rádió és sajtó útján nyilvánosságra hozta az angol röpcédulák szövegét

London. (Rador). A légügyi miniszterium jelentik: Az elmúlt éjszaka az angol légi haderő eredményesen támadta Északolaszország több katonai támaszpontját. Turinban és Milánóban a repülőgépvárakban nagy pusztítást végzett a bombázás. A bombázó angol repülőgépek sértetlenül visszatértek támaszpontjaikra, csak egyetlen gép végzett kényszerleszállást, azonban a személyzetét megmentették.

Róma. (Rador). A Stefani-ügynökség jelentése ismerteti az ellenséges repülőgépek által, az északkeleti órákban Turinban ledobott röpiratok szövegét, amelyet teljes egészében az olasz rádió és sajtó is közöl:

„Olaszok! Ki hajszolt beneteket ebbe a háborúba? Rabszolgák vagytok-e hogy meghajtatok hátatokat ősi ellenségeitek a németek előtti? Nyissátok ki szeméteket, mert a háború most minden borzalmával kapukot előtt van!”

Milánóban a repülőgépek más röpiratot dobtak le, amelyben többek között a következőket írják:

„Öseitek a szabadságért harcolnak, saját Olaszország ma nem szabad és független állam. Ebben a háborúban, amelyet ti nem akartatok, Olaszország Hitler parancsa alatt áll. Miért léptek a háborúba? Azt hiszitek, hogy talán egy nagyobb Olaszországiért? Semmi esetre sem. Azért vagytok ma háborúban, hogy Hitler erejét gyarapítsátok és ily módon segítsétek azt, hogy benneteket az ő háborúja számára kihasználjon!”

Róma. A Stefani katonai szakértője megállapítja, hogy az angolok Augusta kikötője ellen egy vízirepülőgéppel és más egységekkel légitámadást kíséreltek meg, azonban az olasz légvédelmi ágyuk a vízirepülőgépet eltalálták, úgy hogy az lángolva zuhant a tengerbe. A vízirepülőgép személyzetét: egy tisztet, egy pilótát és egy megfigyelőt az olaszok a tenger hullámaiból mentették meg és foglyul ejtették.

Roosevelt állást foglalt Hoover azon terve ellen, hogy élelmiszert küldjenek a legyőzött államokba

Washington. Roosevelt elnök, aki ma tért vissza Washingtonba, a hét végén újból elhagyja székhelyét. A Washington Post szerint az elnök még a héten foglalkozni kíván a kérdéssel, ami Hoover, az USA volt elnöke vetett fel és amelynek kapcsán Hoover azt kívánja, hogy küldjenek élelmiszereket és elsőrendű szükségleti cikkeket Amerikából: az európai háború polgári áldozatainak és pedig a németek által megsemmisített hadviselő államok lakosainak. Roosevelt az amerikai lap szerint állást foglalt Hoover akciójával szemben, mert nem akarja megengedni, hogy az USA-ból élelmiszereket és elsőrendű szükségleti cik-

keket küldjenek a németek által megszállott európai államokba és ezzel az állásfoglalásával — írja a Washington Post — tulajdonképpen Anglia szolgálatában áll az USA elnöke és az angol érdekeket és hadicélakat támogatja. Roosevelt egyébként — fűzi még hozzá a washingtoni újság — igen kellemetlen helyzetben van, mert Hoover volt államelnök és az USA volt brüsszeli nagykövete komoly társadalmi akciókat kezdenek ebben az ügyben és Roosevelt ellen kellemetlen légkört teremtenek.

Berlin. Német kormánykörökből a következő hivatalos közlést tették a nyilvánosság számára: An-

glának az a propagandahadjárata, melyet Hoover az USA volt elnökének ama terve ellen indított, hogy a hadviselő és már legyőzött államok polgári lakossága számára élelmiszereket küldjenek Amerikából, — nem lepi meg a német közvéleményt, mert ez az új propaganda-megnyilvánulás tökéletesen jellemzi az angol mentalitást úgy lélektani min: hadvezetőségi szempontból. Miután az angol érdekekért felelősséget vállalt szövetségesek férfilakosságát, mosi ugyanezeknek az országoknak gyermekeit és asszonyait akarják angol érdekekért kiéheztetni, Berlin megállapítja ez alkalommal is, hogy Anglia nyílt és elszánt ellensége az európai kontinensnek. Most, hogy a Németország elleni angol blokád csődöt mondott — mondja a német hivatalos közlemény — szerelnének más országokat kiéheztetni és azt hiszik, ezzel a német népnek is ártanak, pedig megnyugtathatjuk Angliát, hogy a birodalmat semmi sem veszélyezteti, mert el van látva bármily hosszú időre, Anglia nem fogja legyőzni a kontinentet. Németországtól azonban nem kívánhatják senki, hogy az általa legyőzött államok egész élelmiszérségét gondoskodják és ezzel közvetve segítse elő az angol érdekeket. Németországot erre nem fogja soha kényszeríthetni Anglia bár eddig is tiszta humanista érzésből lényegesen többet tett már az általa legyőzött országok érdekében, mint azok kormányai, melyek elmenekültek, miután romlásba sodorták országukat.

Párisból jelentik: Az amerikai Vörös Kereszt 90 ezer kilogramm különböző élelmiszert juttatott a párisi német nemzetiszocialista segélybizottsághoz, hogy azokat a párisi gyermekek között szétossza. Ty. Lor. az amerikai Vörös Kereszt európai osztagjának elnöke adta át az adományt a német vezetőknek és rövid beszédben örömet és megelégedését fejezte ki a megszállt német csapatok humanus eljárása felett. Bust tábornok, a német Vörös Kereszt elnöke vette át az amerikai adományt, ugyancsak néhány közvetlen köszönő szó kíséretében. A „Matin” című lap ehhez az ünnepélyes akcióhoz fűzött megjegyzésében azt írja, hogy valóban magasrendű emberiség érzése fűjt a megszállt német csapatokat és a nemzeti szocialista segélyző szervezeteket, amikor ahelyett hogy saját honfitársaiknak juttatják a tengerentúlról jött adományt, szétosztják egykori ellenségeik, a párisi franciák gyermekei között.

Minisztertanácsban vettek részt a kormány tagjai

Bucurestből jelentik: Hivatalosan jelentik a miniszterelnökség: Augusztus 14-én este 16 órai kezdettel minisztertanács volt Gurgu Ion miniszterelnök elnöklétével. A minisztertanács folyó ügyeket tárgyalta és 19 órakor ért véget.

Gaal Franciska Budapestre érkezett

Budapestről jelentik: Gaál Franciska, az ismert magyar színésznő, aki már hosszabb ideje Hollywoodban tartózkodott, váratlanul repülőgépen Budapestre érkezett. Gaál Franciska balatoni birtokára utazik és ott tölti a nyarat.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

BERLIN. Dr. Göbbels propagandaminiszter tegnap kihallgatáson fogadta Manlio Morgagni szenátort, a Stefani-ügynökség igazgatóját. A megbeszélések során az olasz-német hírszolgálat szorosabb együttműködését tárgyalták meg.

STOCKHOLM. A Reuter jelentése szerint a Vazria nevi, 1300 tonnás svéd gőzöst a cirkáló repülőgépek elsüllyesztették. A gőzös személyzetéből tíz matrózt megmentettek, de nyolc ember a hullámokba veszett.

BUCURESTI. A gladaliv alatt országörközponban július elseje óta mintegy 2000 menekültet láttak el élelmiszerekkel. M. Caza-tu helytartó részvételével nagy országörünnepséget volt, melyen a helytartó megemlékezett az országörök lelkiismeretes román és keresztény érzéstől fűtött tevékenységéről.

BERLIN. Károly Ferenc József orosz herceg Vilmos császár unokája feleségül vette Herriet holland főhercegnőt.

RÓMA. A Duce előterjesztésére 34 tiszti és több száz olasz katonát tüntettek ki a nyugati harctéren szerzett hősi érdemeiért.

BERN. Svájcba menekült elzásziak és loharin-gliak minden vagyonukkal visszatérhetnek hazájukba, anélkül, hogy vámot kellene fizetniük.

BERLIN. A Vezér ma adta át Göringnek és még két tábornagnak a marsallbotokat. Milch, Sperle és Kessring repülő-tábornokok nem lehetnek jelen az ünnepségen, mert a harctéren tartózkodnak.

MILÁNÓ. A piemonti herceg meglátogatta az angol repülő-támadás sebesültjeit a kórházakban.